

Ιούλιος 2022

**ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΣΕΙΡΑ ΙΔΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΩΝ,
ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΤΡΙΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ,
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΛΥΣΗΣ
ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ**

Μια καλή, εφικτή και βιώσιμη επιλογή

**Το έγγραφο αυτό είναι διαθέσιμο και
στα αγγλικά και τα τουρκικά**

© Συντάχθηκε και δημοσιεύεται από τη Δεξαμενή Σκέψης της Ανατολικής Μεσογείου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

0	ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
2	Ο ΠΡΟΕΞΑΡΧΩΝ ΣΤΟΧΟΣ.....	5
3	ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.....	5
3.1	Τα Ατομικά Δικαιώματα.....	5
3.2	Η Ελεύθερη Διακίνηση, η Μόνιμη Εγκατάσταση και η Ιθαγένεια.....	6
3.3	Η Απαγόρευση των Διακρίσεων.....	7
3.4	Η Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων.....	7
3.5	Η Δυνατότητα Προσφυγής στη Δικαιοσύνη.....	7
3.6	Η Δυνατότητα της Επικοινωνίας.....	8
3.7	Η Παιδεία.....	8
3.8	Η Νομική Υπόσταση της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας.....	9
4	Η ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.....	10
4.1	Εκτελεστική Εξουσία - Προεδρία.....	10
4.2	Εκτελεστική Εξουσία - Υπουργικό Συμβούλιο.....	10
4.3	Εκτελεστική Εξουσία - Οι Ανεξάρτητοι Αξιωματούχοι.....	12
4.4	Εκτελεστική Εξουσία - Τα Δημόσια Μητρώα.....	13
4.5	Διακυβέρνηση - Μηχανισμός Επίλυσης Αδιεξόδων.....	14
4.6	Διακυβέρνηση - Νομοθετική Εξουσία.....	15
4.7	Διακυβέρνηση - Πολιτειακή Νομοθετική Εξουσία.....	15
4.8	Διακυβέρνηση – Ευρωβουλή.....	16
4.9	Διακυβέρνηση - Δικαστική Εξουσία.....	16
4.10	Δικαστηριακές Συνθέσεις.....	17
5	Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.....	19
5.1	Η Στελέχωση και η Απορρόφηση του Κόστους της Δημόσιας Υπηρεσίας.....	19
6	Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ & ΟΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ.....	19
6.1	Απαραίτητη η Εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	20
6.2	Η Ευρωπαϊκή Δύναμη Ταχείας Ανάπτυξης.....	20
6.3	Η Ομοσπονδιακή Αστυνομία.....	21
7	ΤΟ ΕΔΑΦΙΚΟ.....	21
8	ΤΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ.....	22
8.1	Η Ουσία του Περιουσιακού Προβλήματος.....	22
8.2	Οι Προτεινόμενες Θεραπείες.....	23
8.3	Μια Προσέγγιση «Διπλής Τροχιάς».....	24
9	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	26
10	ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.....	27
11	Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	27
11.1	Η Επιβολή και η Είσπραξη των Ομοσπονδιακών και των Πολιτειακών Φόρων.....	27

11.2	Οι Επιβαλλόμενοι στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Κύπρου Φόροι	28
11.3	Η Χωρικότητα των Φόρων.....	28
11.4	Επιμερισμός των Εισπραχθέντων Φόρων	29
12	ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	30
12.1	Η Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη	30
12.2	Οι Συντάξεις	31
12.3	Τα Επιδόματα Κοινωνικής Συνοχής	31
12.4	Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας.....	31
13	Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	32
13.1	Ο Οργανισμός Διαχείρισης του Υπεράκτιου Πλούτου της Κύπρου	32
13.2	Διάθεση των «Πλεονασμάτων» της Διαχείρισης του Υπεράκτιου Πλούτου της Κύπρου	32
13.3	Η Εμπορική Αξιοποίηση του Υπεράκτιου Πλούτου της Κύπρου.....	33
13.4	Η Τακτοποίηση των Οριοθετικών Εκκρεμοτήτων με την Τουρκία.....	33
14	ΠΑΙΔΕΙΑ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.....	33
14.1	Η Αναγνώριση της Πολιτισμικότητας της Κύπρου.....	33
14.2	Η Ανάδειξη και η Συντήρηση Ιστορικών και Πολιτιστικών Μνημείων	34
14.3	Η Κρατική Τηλεόραση και το Κρατικό Ραδιόφωνο	34
15	ΣΥΜΒΟΛΑ & ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ.....	34
15.1	Ο Κρατικός Ύμνος	34
15.2	Οι Κρατικές Σημαίες.....	35
15.3	Γεωγραφικό Όνομα και Διεθνής Συμβολισμός.....	35
15.4	Τα Τοπωνύμια	36
16	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	37
	ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ	37
17	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	38
	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ (οι αριθμοί είναι υποθετικοί).....	38
18	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	39
	ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ - ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	39
19	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4	40
	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΟΔΙΚΗΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ	40

0 ΠΡΟΛΟΓΟΣ

0.1 Οι ιδέες που παρατίθενται στις σελίδες που ακολουθούν σε μεγάλο βαθμό βασίζονται σε συγκλίσεις που έχουν ήδη επιτευχθεί ή σε προτάσεις που έγιναν από όργανα των Ηνωμένων Εθνών.

0.2 Ο νεωτερισμός της παρούσας προσέγγισης είναι η μεγάλη έμφαση που δίδεται στα θέματα που άπτονται της καθημερινότητας του πολίτη. Η υποβάθμιση (στο παρελθόν) της πτυχής αυτής του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου είχε ως συνέπεια την υποδαύλιση του φόβου - τόσο των Ελληνοκυπρίων όσο και των Τουρκοκυπρίων - ότι η διαφοροποίηση του στάτους κβο θα μπορούσε να έχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες στην καθημερινή τους ζωή ή/και στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Είναι ύψιστης σημασίας να βρεθούν πρακτικοί τρόποι κατευνασμού αυτών των φόβων.

0.3 Εξίσου μεγάλης σημασίας για την ευόδωση της προσπάθειας είναι η επίτευξη ενός κλίματος αρμονίας και συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων για το κοινό καλό. Ο παράγοντας αυτός (δηλαδή η παντελής ανυπαρξία ενός τέτοιου κλίματος και η υποκατάστασή του με ένα συγκρουσιακό κλίμα αντιπαραθέσεων και ανταγωνιστικών διεκδικήσεων) ίσως ήταν ο σημαντικότερος παράγοντας που οδήγησε στην κατάρρευση των Συμφωνιών της Ζυρίχης και του Λονδίνου και στα δεινά που έπληξαν τον κυπριακό λαό.

0.4 Στη βόρεια Κύπρο, από το 1974 και μετά, εγκαταστάθηκε και λειτουργεί μέχρι σήμερα ένα σύστημα δημόσιας διοίκησης, ένα φορολογικό σύστημα, ένα σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και συνταξιοδότησης, ένα σύστημα υγείας και ένα δικαστικό σύστημα που είναι ανεξάρτητα από εκείνα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σύμφωνα με την παρούσα πρόταση, τα λειτουργούντα ξεχωριστά συστήματα αυτόματα θα «κληροδοτηθούν» στη βόρεια συνιστώσα την Ομοσπονδία πολιτεία, εκτός αν ρητά προβλέπεται διαφορετικά. Κατά τον ίδιο τρόπο, τα αντίστοιχα λειτουργούντα στη νότια Κύπρο συστήματα θα «κληροδοτηθούν» αυτόματα στη νότια συνιστώσα την Ομοσπονδία πολιτεία. Η παρούσα πρόταση προβλέπει ότι ορισμένα συστήματα – όπως εκείνα που αφορούν το νόμισμα της χώρας και την κεντρική της τράπεζα, τις ακολουθούμενες δημοσιοοικονομικές πολιτικές κλπ. – ρητά κατηγοριοποιούνται ως «ομοσπονδιακές λειτουργίες», ενώ, σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις (όπως η φορολογία, η κοινωνική ασφάλιση, οι δημόσιες συντάξεις και η δημόσια υγεία), τα δύο ξεχωριστά συστήματα διασυνδέονται μεταξύ τους. Στον τομέα της αστυνόμευσης, της δημόσιας ασφάλειας και της δικαιοσύνης, υπεράνω των δύο ξεχωριστών συστημάτων των δύο συνιστωσών πολιτειών υπάρχει το «ομοσπονδιακό επίπεδο», που έχει αρμοδιότητα σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας. Στην πρότασή μας προβλέπεται ότι οι «ανεξάρτητοι αξιωματούχοι» (όπως ο γενικός εισαγγελέας, ο γενικός ελεγκτής κλπ.) θα λειτουργούν τόσο στο ομοσπονδιακό επίπεδο, όσο και το πολιτειακό επίπεδο, εξασφαλίζοντας έτσι την ομοιόμορφη εφαρμογή των κανόνων, που έχουν διαμορφωθεί από κοινού, σε όλη τη γεωγραφική έκταση της ομοσπονδίας. Ορισμένες πολυδάπανες υπηρεσίες και εξοπλισμός, που σπάνια χρησιμοποιούνται, αλλά, όταν παρίσταται ανάγκη να χρησιμοποιηθούν, πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμες σε επαρκείς ποσότητες – όπως τα εναέρια μέσα για την καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών, προφανώς θα πρέπει να συγκροτηθούν στο ομοσπονδιακό επίπεδο. Κατά τη γνώμη μας, θα ήταν λάθος να επιχειρηθεί η προδιαγραφή όλων των αναγκαίων συστημάτων και η εκ των προτέρων ρύθμιση της λειτουργίας τους. Το σύστημα πρέπει να έχει επαρκή ευελιξία και θα πρέπει να έχει την ικανότητα να προσαρμόζεται στις διαφοροποιούμενες συνθήκες, πάντοτε όμως, στη βάση της σύμπλευσης των δύο συνιστωσών την Ομοσπονδία πολιτειών, που θα εκφράζεται με τη «μία θετική ψήφο» και των δύο πλευρών.

0.5 Με αυτές τις σκέψεις, επιζητείται η καθολική σύγκλιση των απόψεων επί του ζωτικής σημασίας αυτού θέματος, που αφορά το πολιτικό, το κοινωνικό και το οικονομικό μέλλον της Κύπρου, ιδιαίτερα επί των θεμάτων που άπτονται της καθημερινότητας της κοινωνίας των πολιτών. Η υλοποίηση ορισμένων από τις προτεινόμενες στο παρόν πόνημα σκέψεις (όπως, για παράδειγμα οι αποκλίσεις από το Κοινοτικό Κεκτημένο) προφανώς προϋποθέτει τη συναίνεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία πιθανολογείται ότι θα εξασφαλισθεί, δεδομένης της δέσμευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να βοηθήσει και να στηρίξει την επανένωση της Κύπρου, με κάθε εφικτό τρόπο.

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν τα τελευταία 60 χρόνια για την επίτευξη ενός κλίματος μόνιμης και σταθερής ειρήνης και ασφάλειας, ενός κλίματος ευνοϊκού για την εξασφάλιση της επιθυμητής πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής καταξίωσης, ο στόχος αυτός δεν επιτεύχθηκε μέχρι σήμερα, με συνέπεια η πλειοψηφία των Κυπρίων να διακατέχεται από ένα αίσθημα φόβου και ανησυχίας για το μέλλον.

1.2 Η παρούσα εργασία στοχεύει στο να καταδείξει ότι η επίτευξη των προαναφερόμενων συνθηκών δεν είναι ο άπιαστος στόχος που απειλεί να δημιουργήσει τετελεσμένες, μη αναστρέψιμες, καταστάσεις. Με καλή πίστη, με εντιμότητα και με εργατικότητα μπορούμε να μετατρέψουμε την πατρίδα μας στον παράδεισο που, σε κάποιο στάδιο της ζωής μας, όλοι ονειρευθήκαμε.

1.3 Το ότι ολόκληρη η Κύπρος είναι πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία, αργά αλλά σταθερά, πορεύεται στον δρόμο της ομοσπονδοποίησης, είναι μια σημαντική παράμετρος που πρέπει να αξιοποιηθεί στο μέγιστο για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της ανασφάλειας που διακατέχει τόσο τους Ελληνοκύπριους όσο και τους Τουρκοκύπριους, αλλά και τους υπόλοιπους Κύπριους που κατοικούν μόνιμα στην πατρίδα μας.

1.4 Χωρίς αμφιβολία, η επανένωση της Κύπρου (και η συνεπακόλουθη πολιτική και οικονομική σταθερότητα) θα ανοίξει διάπλατα τον δρόμο της αειφόρου εσωτερικής οικονομικής ανάπτυξης αλλά και της πρόωθησης της χώρας ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου.

1.5 Διερχόμενοι το παρόν πόνημα, πιθανότατα θα εντοπίσετε σημεία που δεν σας βρίσκουν απολύτως σύμφωνους. Μην υποκύψετε στον πειρασμό να εστιάσετε την προσοχή σας στα σημεία αυτά, αλλά προσπαθήστε να δείτε τις προτεινόμενες ρυθμίσεις στο σύνολό τους. Πρωτίστως, μην αμελήσετε να σκεφθείτε τι θα συμβεί, αν η εκκρεμότητα αυτή συνεχισθεί για άλλα 60 χρόνια.

2 Ο ΠΡΟΞΑΡΧΩΝ ΣΤΟΧΟΣ

2.1 Η επανένωση της Κύπρου κατά τρόπο που να λειτουργεί ως ενωμένο κράτος με ομοσπονδιακή, διζωνική, δικοινοτική δομή, με μία κυριαρχία, μία ιθαγένεια και μία διεθνή προσωπικότητα και με πολιτική ισότητα, όπως λεπτομερώς ορίζεται στο παρόν πόνημα. Οι δύο συνιστώσες την ομοσπονδία πολιτείες φέρουν το όνομα «**Βόρεια Πολιτεία της Κυπριακής Δημοκρατίας**» και «**Νότια Πολιτεία της Κυπριακής Δημοκρατίας**».

3 ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

3.1 Τα Ατομικά Δικαιώματα

3.1.1 Η εξασφάλιση και η προάσπιση των ατομικών δικαιωμάτων, που απορρέουν από την ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαριθμούνται στα Άρθρα 18 έως 25 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι θεμελιωμένα στις βασικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.1.2 Αυτές είναι:

- ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και το δικαίωμα στη ζωή
- η ελευθερία, η ασφάλεια και ο σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής

- η δημοκρατία, η ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, η ελευθερία του επαγγέλματος, το δικαίωμα προς εργασία και το δικαίωμα της ιδιοκτησίας
- η ισότητα και η απαγόρευση των διακρίσεων
- το κράτος δικαίου, το δικαίωμα στη χρηστή διοίκηση και το δικαίωμα της αποτελεσματικής πρόσβασης στη δικαιοσύνη
- ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες

3.2 Η Ελεύθερη Διακίνηση, η Μόνιμη Εγκατάσταση και η Ιθαγένεια

3.2.1 Ειδικότερα, η εξασφάλιση και η προάσπιση του δικαιώματος της ελεύθερης διακίνησης και διαμονής σε όλη την επικράτεια της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας και, φυσικά, σε ολόκληρη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να υφίσταται οποιαδήποτε αρνητική διάκριση εξαιτίας της εθνότητας και η εξασφάλιση και η προάσπιση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές και στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που πραγματοποιούνται στον τόπο της μόνιμής τους κατοικίας.

3.2.2 Διευκρινίζεται ότι για σκοπούς διατήρησης της διζωνικότητας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Κύπρου, η αναγνώριση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις πολιτειακές εκλογές της κάθε πολιτείας σε πολίτες της άλλης συνιστώσας πολιτείας θα επαφίεται αποκλειστικά στην πολιτειακή κυβέρνηση της κάθε πολιτείας και θα συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος αυτού στην άλλη συνιστώσα πολιτεία.

3.2.3 Επίσης διευκρινίζεται ότι για ένα μεταβατικό διάστημα 10 ετών, το δικαίωμα της ελεύθερης (μόνιμης) εγκατάστασης του πολίτη της μιας συνιστώσας πολιτείας στην άλλη συνιστώσα πολιτεία θα περιορίζεται στο 50% του συνόλου των μόνιμα εγκατεστημένων πολιτών σε κάθε συγκεκριμένο δήμο ή κοινότητα.

3.2.4 Τέλος διευκρινίζεται ότι η παροχή της ιθαγένειας της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας θα αποφασίζεται από την κάθε συνιστώσα πολιτεία, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούνται στο ακέραιο οι προϋποθέσεις που θα τίθενται από την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση και θα εγκρίνονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τη Γερουσία, και θα περιορίζονται οι παροχές αυτές μεταξύ της Βόρειας Πολιτείας και της Νότιας Πολιτείας της Κυπριακής Δημοκρατίας, στην αναλογία του 1:4, επιμετρούμενης ετήσια και συσσωρευτικά. Ο προαναφερόμενος περιορισμός επεκτείνεται και καλύπτει τους μόνιμους κατοίκους της Κυπριακής Δημοκρατίας, που είναι Έλληνες ή Τούρκοι υπήκοοι.

3.2.5 Η απόκλιση αυτή είναι επιβεβλημένη για την αποτροπή του κινδύνου της ουσιώδους διαφοροποίησης της πολιτισμικής, της εθνοτικής και της θρησκευτικής σύνθεσης των Κυπρίων, δεδομένου (α) του μικρού πληθυσμιακού μεγέθους της Κύπρου, (β) του μεγάλου πληθυσμιακού μεγέθους της Τουρκίας, (γ) της μικρής γεωγραφικής απόστασης που χωρίζει την Κύπρο και την Τουρκία και (δ) της ουσιώδους οικονομικής υστέρησης του πληθυσμού της Τουρκίας σε σχέση με τον πληθυσμό της Κύπρου. Νοείται ότι ο προαναφερόμενος περιορισμός δεν αφορά τους τουριστικούς επισκέπτες, τους φοιτητές και τους εποχιακούς εργάτες, οι οποίοι διαθέτουν τα αναγκαία στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η ιδιότητά τους και παραμένουν στην Κύπρο προσωρινά, με άδειες προσωρινής διαμονής. [Σημείωση: Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής αναφορικά με τους Έλληνες υπηκόους και μελλοντικά, στην περίπτωση εισόδου της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τους Τούρκους υπηκόους, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του συνόλου των κρατών μελών της Ένωσης.]

3.2.6 Για την αποφυγή του κινδύνου απόδοσης της Κυπριακής ιθαγένειας σε πρόσωπα αμφίβολης ηθικής υπόστασης και, γενικότερα, σε πρόσωπα που δεν ικανοποιούν τις τεθείσες προϋποθέσεις, η αποδοθείσα ιθαγένεια θα είναι «υπό δοκιμασία» για χρονικό διάστημα 3 ετών από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και θα δύναται να

ακυρωθεί με απόφαση του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, μετά από προσφυγή του Γενικού ή του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην περίπτωση τέτοιας προσφυγής, η ισχύς της αποδοθείσας ιθαγένειας θα τίθεται σε αναστολή από τον χρόνο κατάθεσης της προσφυγής μέχρι την τελική εκδίκαση της υπόθεσης.

3.2.7 Πάντως, προς άρση οποιασδήποτε αμφιβολίας, διευκρινίζεται ότι οι Κύπριοι πολίτες απολαύουν απεριόριστης ελευθερίας κυκλοφορίας και έχουν δικαίωμα να αποκτήσουν περιουσία σε ολόκληρη την Κύπρο. Με την επιφύλαξη του προαναφερόμενου μεταβατικού περιορισμού, έχουν επίσης το δικαίωμα (μόνιμης) διαμονής σε ολόκληρη την Κύπρο, που τους επιτρέπει να παραμένουν, να εργάζονται, να εμπορεύονται, να δημιουργούν και να λειτουργούν επιχείρηση ή επάγγελμα και, εν γένει, να ασκούν οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα του που διατηρούν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

3.2.8 Οι πολίτες της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας έχουν επίσης το δικαίωμα να υποβάλλουν (είτε ατομικά, είτε ομαδικά) κατ' ευθείαν υπομνήματα / αναφορές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και σε οποιοδήποτε άλλο όργανο ή σώμα της Ένωσης, για θέματα που τους επηρεάζουν άμεσα και εμπίπτουν στα πεδία των αρμοδιοτήτων της Ένωσης.

3.3 Η Απαγόρευση των Διακρίσεων

3.3.1 Η εξασφάλιση και η προάσπιση της απαγόρευσης των διακρίσεων, ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Στο πλαίσιο των απαγορεύσεων αυτών εντάσσεται και η προαγωγή ίσων ευκαιριών σε όλους τους πολίτες της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Κύπρου.

3.4 Η Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων

3.4.1 Η προστασία των προσωπικών δεδομένων αποτελεί ένα άλλο θεμελιώδες δικαίωμα των πολιτών της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας, εδραιωμένο στους σχετικούς Κανονισμούς και Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Νοείται ότι η παρεχόμενη προστασία δεν στοχεύει στη συγκάλυψη εγκληματικών ενεργειών και η παρεχόμενη προστασία των προσωπικών δεδομένων μπορεί να περιορισθεί σε συγκεκριμένες περιπτώσεις με εγκεκριμένες νομοθετικές πράξεις, όποτε κρίνεται αναγκαίο και αναλογικό για την προστασία του ευρύτερου δημόσιου συμφέροντος και, ιδιαίτερα, για σκοπούς πάταξης της διαφθοράς και της διαπλοκής.

3.5 Η Δυνατότητα Προσφυγής στη Δικαιοσύνη

3.5.1 Η εξασφάλιση και η προάσπιση του δυνατούτητας μιας ουσιαστικής και αποτελεσματικής προσφυγής στη δικαιοσύνη. Η δυνατότητα αυτή συνθέτει ένα άλλο θεμελιώδες δικαίωμα των πολιτών της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας. Έτσι, κάθε άτομο έχει δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, δηλαδή το «δικαίωμα να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλευτεί δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του». Στις ποινικές υποθέσεις, η αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας πρέπει να είναι πάντοτε σεβαστή, ενώ οι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν το τι συμβαίνει στην ποινική διαδικασία και έχουν το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση. Πρέπει επίσης να ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους όταν προσάγονται στη δικαιοσύνη και πρέπει να έχουν πρόσβαση σε δικηγόρο της επιλογής τους. Σε όσους στερούνται επαρκών πόρων πρέπει να παρέχεται δικαστική αρωγή.

3.5.2 Ειδικότερα, τα θύματα της εγκληματικότητας πρέπει να τυγχάνουν προστασίας, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να αντιμετωπίζονται με σεβασμό, να λαμβάνουν τη δέουσα υποστήριξη και να έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

3.5.3 Νοείται ότι κάθε πολίτης της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει το δικαίωμα προσφυγής στα αρμόδια πολιτειακά δικαστήρια, στη συνέχεια, στα ομοσπονδιακά δικαστήρια και, αν υπάρχει ανάγκη, στα δικαστήρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η κρίση των οποίων είναι τελεσίδικη και εφαρμοστέα σε ολόκληρη την επικράτεια της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας.

3.5.4 Διευκρινίζεται ότι η σύνθεση των ομοσπονδιακών δικαστηρίων θα απαρτίζεται από ίσο αριθμό δικαστών οριζομένων από την κάθε μία από τις δύο συνιστώσες πολιτείες πλέον ενός δικαστή που θα ορίζεται από κοινού από τους υπόλοιπους δικαστές, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει την ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα έχει εξασφαλίσει τουλάχιστον μία θετική ψήφο από τους δικαστές τους ορισθέντες από την κάθε μία από τις δύο συνιστώσες την ομοσπονδία πολιτείες. Ο ορισθείς κατ' αυτόν τον τρόπο δικαστής εκτελεί χρέη προέδρου του ομοσπονδιακού δικαστηρίου, εκτός αν διαφορετικά αποφασισθεί, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω απόφαση θα έχει εξασφαλίσει τουλάχιστον μία θετική ψήφο από τους δικαστές τους ορισθέντες από την κάθε μία από τις δύο συνιστώσες την ομοσπονδία πολιτείες.

3.5.5 Επίσης διευκρινίζεται ότι οι δαπάνες απονομής της δικαιοσύνης (συμπεριλαμβανομένων και των αμοιβών των δικαστών) θα βαρύνουν τις συνιστώσες πολιτείες με εξαίρεση την απονομή της δικαιοσύνης στο ομοσπονδιακό επίπεδο, όπου οι δαπάνες απονομής της δικαιοσύνης θα επιβαρύνουν τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό.

3.6 Η Δυνατότητα της Επικοινωνίας

3.6.1 Η εξασφάλιση και η προάσπιση του δικαιώματος της επικοινωνίας. Το θεμελιώδες αυτό δικαίωμα εξασφαλίζεται στην Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία με την καθιέρωση της Ελληνικής, της Τουρκικής και της Αγγλικής ως επίσημων γλωσσών του κράτους. Στην πράξη, τούτο σημαίνει τα εξής:

3.6.2 Παροχή της δυνατότητας εκμάθησης και των τριών γλωσσών στα δημόσια σχολεία δημοτικής, μέσης, ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης της χώρας.

3.6.3 Καθιέρωση της επαρκούς γνώσης τουλάχιστον δύο από τις τρεις επίσημες γλώσσες ως απαραίτητης προϋπόθεσης για την πρόσληψη στη δημόσια υπηρεσία, τόσο σε ομοσπονδιακό όσο και σε πολιτειακό επίπεδο και στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης.

3.6.4 Υποχρεωτική χρήση και των τριών γλωσσών σε όλα τα δημόσια έγγραφα και έντυπα.

3.6.5 Υποχρεωτική χρήση και των τριών γλωσσών στις δημόσιες πινακίδες οροσήμανσης, οδοσήμανσης, ονοματοθεσίας και, εν γένει, στις πινακίδες ενημέρωσης και πληροφόρησης του κοινού.

3.6.6 Καθιέρωση του δικαιώματος της επικοινωνίας (τόσο της γραπτής όσο και της προφορικής), σε κάθε επίπεδο της εκτελεστικής, της νομοθετικής και της δικαστικής εξουσίας, σε μία από τις επίσημες γλώσσες, κατ' επιλογή του πολίτη.

3.6.7 Σημείωση: Για την εφαρμογή προαναφερομένων γλωσσικών ρυθμίσεων είναι απαραίτητη η καθιέρωση της Τουρκικής γλώσσας ως μιας των επισήμων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.7 Η Παιδεία

3.7.1 Η εξασφάλιση και η προάσπιση του δικαιώματος της δωρεάν νηπιακής, δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης. Το θεμελιώδες αυτό δικαίωμα η κάθε μια συνιστώσα πολιτεία υποχρεούται να το ικανοποιεί, στον δικό της γεωγραφικό χώρο, με δαπάνες που επιβαρύνουν τον πολιτειακό προϋπολογισμό, στο πλαίσιο των εξής γενικών κανόνων λειτουργίας των σχολείων:

- 3.7.2 Όλα τα δημόσια σχολεία της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης που λειτουργούν στην επικράτεια της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ισότιμα.
- 3.7.3 Ο «βασικός κορμός» της διδακτέας ύλης καλύπτει περίπου το 50% του όλου χρόνου διδασκαλίας και καθορίζεται στο ομοσπονδιακό επίπεδο.
- 3.7.4 Το υπόλοιπο της διδακτέας ύλης καθορίζεται στο πολιτειακό επίπεδο.
- 3.7.5 Η κύρια γλώσσα διδασκαλίας στη Βόρεια Πολιτεία είναι η Τουρκική και στη Νότια Πολιτεία η Ελληνική, ενώ η δευτερεύουσα γλώσσα διδασκαλίας στη Βόρεια Πολιτεία είναι τόσο η Ελληνική όσο και η Αγγλική και στη Νότια Πολιτεία τόσο η Τουρκική όσο και η Αγγλική.
- 3.7.6 Η κάθε συνιστώσα πολιτεία έχει το δικαίωμα να εγκαθιστά σχολεία δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης στην άλλη συνιστώσα πολιτεία, με δική της οικονομική επιβάρυνση και κάτω από τη δική της εποπτεία, στα οποία θα έχουν το δικαίωμα της δωρεάν φοίτησης τα τέκνα των προσώπων που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στην άλλη συνιστώσα πολιτεία.
- 3.7.7 Ενώ αναγνωρίζεται ότι η δημόσια παιδεία στο επίπεδο της δημοτικής και της μέσης εκπαίδευσης θα έχει εις μιν τη Βόρεια Πολιτεία τουρκοκεντρικό προσανατολισμό, εις δε τη Νότια Πολιτεία ελληνοκεντρικό προσανατολισμό, σε καμιά περίπτωση δεν θα είναι επιτρεπτή η προαγωγή του εθνοτικού ή του θρησκευτικού μίσους ή η οποιαδήποτε προσπάθεια υποβάθμισης της σημαντικότητας της μιας πολιτισμικής παράδοσης εις βάρος της άλλης. Αντίθετα, βασικός στόχος της δημόσιας παιδείας σε ολόκληρη την κυπριακή επικράτεια θα πρέπει να είναι ο σεβασμός και η ανοχή στη διαφορετικότητα και στην αναγνώριση του δικαιώματος κάθε πολίτη να κάνει τις δικές του επιλογές, μέσα στα επιτρεπόμενα από το σύνταγμα της χώρας πλαίσια.

3.8 Η Νομική Υπόσταση της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας

3.8.1 Η Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία είναι ένα ενωμένο κράτος με ομοσπονδιακή, διζωνική, δικοινοτική δομή. Έπεται ότι έχει ενιαία κυριαρχία, ενιαία διεθνή προσωπικότητα και ενιαία ιθαγένεια και είναι ενταγμένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως πλήρες κράτος-μέλος. Η Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία, που θα προέλθει από τη μετεξέλιξη της προϋπάρχουσας Κυπριακής Δημοκρατίας, αποτελείται από δύο ισότιμες Συνιστώσες Πολιτείες, εκείνη της Βόρειας Κύπρου και εκείνη της Νότιας Κύπρου.

3.8.2 Όλοι οι πολίτες της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ταυτόχρονα πολίτες είτε της Βόρειας συνιστώσας πολιτείας, είτε της Νότιας συνιστώσας πολιτείας. Η δεύτερη ιδιότητα είναι εσωτερική, συμπληρώνει και δεν υποκαθιστά με οποιονδήποτε τρόπο, τη μία κυπριακή ιθαγένεια.

3.8.3 Η Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία είναι διάδοχος της Κυπριακής Δημοκρατίας και, συνεπώς, αναλαμβάνει όλα τα διεθνή δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που διασυνδέονται με την ιδιότητα της Κύπρου ως κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

3.8.4 Η δυνατότητα απόσχισης της μιας των συνιστωσών πολιτειών, ή μέρους αυτής, προς δημιουργία ενός ανεξάρτητου, κυρίαρχου κράτους ή για την προσχώρηση σε άλλο υφιστάμενο κράτος, δεν προβλέπεται από το σύνταγμα της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας. Εάν, παρά ταύτα, επιχειρηθεί μια τέτοια απόσχιση ή προσάρτηση από άλλο κράτος της μιας των συνιστωσών πολιτειών, ή μέρους αυτής, τότε όλα τα δικαιώματα της αποσχισθείσας πολιτείας, συμπεριλαμβανομένων και των τυχόν κυριαρχικών της δικαιωμάτων, αυτόματα περιέρχονται στην άλλη συνιστώσα πολιτεία.

4 Η ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

4.1 Εκτελεστική Εξουσία - Προεδρία

4.1.1 Οι Πρόεδροι της κάθε Συνιστώσας Πολιτείας εκλέγονται ταυτόχρονα, με άμεση εκλογή, για πενταετή θητεία.

4.1.2 Για την εξασφάλιση μιας ελάχιστης κοινής συναντίληψης επί των βασικών θεμάτων της διακυβέρνησης της χώρας, οι υποψήφιοι πρόεδροι υποδεικνύουν, κατά την έναρξη της προεκλογικής εκστρατείας, έναν μοναδικό υποψήφιο πρόεδρο της άλλης Συνιστώσας Πολιτείας με τις θέσεις του οποίου υπάρχει η μεγίστη δυνατή συναντίληψη και με τον οποίον είναι έτοιμοι να συνεργασθούν. Ο κάθε εγγεγραμμένος ψηφοφόρος ολοκλήρου της επικράτειας ψηφίζει, με κοινό ψηφοδέλτιο (αλλά διαφορετικού χρώματος για κάθε συνιστώσα πολιτεία), το ζεύγος των υποψηφίων της επιλογής του.

4.1.3 Η επιμέτρηση του εκλογικού αποτελέσματος γίνεται με την προσαρμογή των καταμετρηθεισών ψήφων του κάθε συνδυασμού, σε κάθε πολιτεία, ώστε οι προσμετρούμενες έγκυροι ψήφοι της κάθε πολιτείας, για τον κάθε συνδυασμό, να περιορίζονται στο σύνολο των καταμετρηθέντων έγκυρων ψηφοδελτίων εκείνου του συνδυασμού σε ολόκληρη την επικράτεια πολλαπλασιαζόμενο επί του ποσοστού των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων εκείνης της πολιτείας, σε σχέση με τους εγγεγραμμένους ψηφοφόρους ολόκληρης της επικράτειας. Νοείται ότι ο αριθμός των καταμετρηθέντων έγκυρων ψηφοδελτίων δεν σταθμίζεται (προσαρμόζεται) μειωτικά, εάν δεν είναι μεγαλύτερος του αναλογούντος ως άνω μέγιστου αριθμού. (ΣΣ: Η προαναφερόμενη «προσαρμογή» στοχεύει στο να προσαρμόσει το εκλογικό αποτέλεσμα στο πλαίσιο της εκλογικής δύναμης της κάθε πολιτείας. – Ένα παράδειγμα της προβλεπόμενης «στάθμισης» του εκλογικού αποτελέσματος παρατίθεται στο Παράρτημα 2).

4.1.4 Πρόεδροι των Συνιστωσών Πολιτειών ανακηρύσσονται οι συγκεντρώσαντες από κοινού τον μέγιστο αριθμό σταθμισμένων έγκυρων ψήφων σε όλη την επικράτεια της χώρας, ενώ Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης ανακηρύσσεται, εκ περιτροπής, ο ένας εκ των δύο Εκλεγέντων Προέδρων των Συνιστωσών Πολιτειών, για δύο περιόδους διάρκειας 21 μηνών εκάστη και 9 μηνών εκάστη, για τη Νότια και τη Βόρεια Πολιτεία, αντίστοιχα. Κατά τον χρόνο της θητείας του προέδρου της μίας συνιστώσας πολιτείας ως προέδρου της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης, ο πρόεδρος της άλλης πολιτείας εκτελεί χρέη αντιπροέδρου της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης.

4.1.5 Στην ιδιάζουσα περίπτωση όπου υποψήφιος πρόεδρος μίας των συνιστωσών πολιτειών δεν έχει υποδείξει υποψήφιο πρόεδρο της άλλης συνιστώσας πολιτείας με τον οποίον είναι έτοιμος να συνεργασθεί, και, παρά ταύτα, ο εν λόγω υποψήφιος εξασφαλίσει τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψήφων οποιοδήποτε συνδυασμού σε ολόκληρη την επικράτεια, τότε ο πλειοψηφήςας ως άνω υποψήφιος εκλέγεται πρόεδρος της πολιτείας για την οποία έθεσε την υποψηφιότητά του, ενώ πρόεδρος της άλλης πολιτείας εκλέγεται ο υποψήφιος του επόμενου πλειοψηφήσαντος συνδυασμού. Εάν εντός τριμήνου χρονικής προθεσμίας από την εκλογή τους, η συνεργασία των δύο εκλεγέντων προέδρων στην ιδιάζουσα αυτή περίπτωση αποδειχθεί ανέφικτη, τότε προκηρύσσονται επαναληπτικές εκλογές, οι οποίες διενεργούνται εντός μηνός από την προκήρυξή τους.

4.2 Εκτελεστική Εξουσία - Υπουργικό Συμβούλιο

4.2.1 Του Ομοσπονδιακού Υπουργικού Συμβουλίου προεδρεύει ο εκάστοτε Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας και, τούτου προσωρινά κωλυομένου, τον αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος. Στο Ομοσπονδιακό Υπουργικό Συμβούλιο επίσης συμμετέχουν 11 υπουργοί οι οποίοι επιλέγονται μετά από διαβούλευση των προέδρων των δύο συνιστωσών πολιτειών, κατά τρόπο που να οδηγεί στην επιλογή 7 υπουργών με το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στη Νότια Πολιτεία και 4 υπουργών με ανάλογο δικαίωμα στη Βόρεια Πολιτεία. Σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας μεταξύ των προέδρων των συνιστωσών πολιτειών, ο κάθε ένας εξ αυτών

ορίζει τους υπουργούς που αναλογούν στην πολιτεία της οποίας τυγχάνει πρόεδρος. Οι αποφάσεις του Ομοσπονδιακού Υπουργικού Συμβουλίου λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία των παρόντων υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται τουλάχιστον 1 (μία) θετική ψήφος από τους προερχόμενους και από τη μία και από την άλλη συνιστώσα πολιτεία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, το θέμα μεταφέρεται στην επόμενη συνεδρίαση του Ομοσπονδιακού Υπουργικού Συμβουλίου, όπου η επανάληψη της ισοψηφίας θεωρείται ως απόρριψη της γενομένης πρότασης.

4.2.2 Για σκοπούς εύκολου συντονισμού, οι υπουργοί και τα υπουργεία ταυτίζονται, τόσο στο ομοσπονδιακό όσο και στο πολιτειακό επίπεδο. Στις περιπτώσεις όπου τη θέση του υπουργού στο ομοσπονδιακό επίπεδο κατέχει πρόσωπο που εκλέγει και εκλέγεται στη Βόρεια Πολιτεία, τότε το ίδιο πρόσωπο κατέχει τη θέση του υπουργού και στο επίπεδο της πολιτείας από την οποία προέρχεται. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, τη θέση του υπουργού στο πολιτειακό επίπεδο καταλαμβάνει άλλο πρόσωπο, προερχόμενο από τη συγκεκριμένη πολιτεία, που φέρει τον τίτλο του «υφυπουργού». Ανάλογοι κανόνες ισχύουν και στη Νότια πολιτεία. Οι «υφυπουργοί» έχουν το δικαίωμα να παρευρίσκονται στις συνεδριάσεις του Ομοσπονδιακού Υπουργικού Συμβουλίου ως παρατηρητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

4.2.3 Οι αμοιβές και οι λοιπές οικονομικές απολαβές (συντάξεις, επιδόματα κλπ.) του προέδρου, του αντιπροέδρου και των υπουργών καταβάλλονται εξ ημισείας από τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό και από τον πολιτειακό προϋπολογισμό από τον οποίο προέρχονται. Οι αμοιβές κλπ. των υφυπουργών καταβάλλονται εξ ολοκλήρου από την πολιτεία την οποία υπηρετούν.

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ [Ο αριθμός δηλώνει μήνες θητείας]	Ομοσπονδιακό επίπεδο		Βόρεια πολιτεία	Νότια πολιτεία	Υφυπουργοί σε πολιτειακό επίτ.
	42	18	60	60	
Πρόεδρος (& Υπουργός Εξωτερικών)	42	18	60	60	
Αντιπρόεδρος	18	42			
1 Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων	X		X		X
2 Ανταγωνισμού, Εμπορίου & Ναυτιλίας	X			X	X
3 Δημόσιας Τάξης (Αστυνομίας / Πυροσβεστικής / Πολ. Προστασίας)	X			X	X
4 Δικαιοσύνης & Διαφάνειας	X		X		X
5 Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης	X		X		X
6 Οικονομικών	X			X	X
7 Ομοσπονδιακού Συντονισμού & Ψηφιακής Διακυβέρνησης	X			X	X
8 Περιβάλλοντος & Ενέργειας	X		X		X
9 Πολιτισμού, Αθλητισμού & Παιδείας	X			X	X
10 Υγείας	X			X	X
11 Υποδομών, Μεταφορών & Επικοινωνιών	X			X	X
	11		4	7	11

4.2.4 Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου της υλοποίησης του παρόντος σχεδίου, εγκαθίσταται (στο ομοσπονδιακό επίπεδο) Υφυπουργείο Αποζημιώσεων και Διακανονισμών, υπαγόμενο κατ' ευθείαν στον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης, με προϊστάμενους (δύο) υφυπουργούς (έναν προερχόμενο από τους έχοντες το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στη Βόρεια Ομόσπονδη Πολιτεία και έναν προερχόμενο από τους έχοντες το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στη Νότια Ομόσπονδη Πολιτεία), αποκλειστικό έργο των οποίων θα είναι η επίλυση των πρακτικών προβλημάτων που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη μετάβαση από το παλαιό καθεστώς στο νέο.

4.3 Εκτελεστική Εξουσία - Οι Ανεξάρτητοι Αξιωματούχοι

4.3.1 Οι ανεξάρτητοι αξιωματούχοι της δημόσιας διοίκησης της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας είναι οι εξής:

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ [Ο αριθμός δηλώνει μήνες θητείας]	Ομοσπονδιακό επίπεδο		Βόρεια πολιτεία	Νότια πολιτεία
Διοικητής Κεντρικής Τράπεζας	42	18		
Υποδιοικητής Κεντρικής Τράπεζας	18	42		
Γενικός Εισαγγελέας	42	18	60	60
Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας	18	42		
Γενικός Ελεγκτής	42	18	60	60
Βοηθός Γενικός Ελεγκτής	18	42		
Γενικός Λογιστής	42	18	60	60
Βοηθός Γενικός Λογιστής	18	42		
Διευθυντής Φορολογίας	42	18	60	60
Βοηθός Διευθυντής Φορολογίας	18	42		
Επίτροπος Δημόσιας Διοίκησης & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Ombudsman)	42	18	60	60
Βοηθός Επίτροπος Δημόσιας Διοίκησης & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	18	42		
Επίτροπος Εκπαίδευσης, Μόρφωσης & Επιμόρφωσης	42	18	60	60
Βοηθός Επίτροπος Εκπαίδευσης, Μόρφωσης & Επιμόρφωσης	18	42		
Επίτροπος Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων	42	18	60	60
Βοηθός Επίτροπος Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων	18	42		
Επίτροπος Περιβάλλοντος & Υγείας	42	18	60	60
Βοηθός Επίτροπος Περιβάλλοντος & Υγείας	18	42		
Επίτροπος Εποπτείας Ανταγωνισμού	42	18	60	60
Βοηθός Επίτροπος Εποπτείας Ανταγωνισμού	18	42		
Επίτροπος Εποπτείας Δημόσιων Προσφορών	42	18	60	60
Βοηθός Επίτροπος Εποπτείας Δημόσιων Προσφορών	18	42		
Επίτροπος Εποπτείας Επικοινωνιών	42	18	60	60
Βοηθός Επίτροπος Εποπτείας Επικοινωνιών	18	42		
Επίτροπος Εποπτείας Κεφαλαιαγοράς	42	18	60	60
Βοηθός Επίτροπος Εποπτείας Κεφαλαιαγοράς	18	42		
Επίτροπος Εποπτείας ΜΜΕ	42	18	60	60
Βοηθός Επίτροπος Εποπτείας ΜΜΕ	18	42		

4.3.2 Οι ανεξάρτητοι αξιωματούχοι της δημόσιας διοίκησης ορίζονται από τους προέδρους των δύο συνιστωσών πολιτειών, εντός μιας εβδομάδος από την ανάληψη των καθηκόντων τους, κατά τρόπο ανάλογο με εκείνο του ορισμού των υπουργών και με θητεία ομοληκτική με εκείνη των πολιτειακών προέδρων, υπό την προϋπόθεση ότι εγκρίνονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων με απλή πλειοψηφία. Οι αμοιβές κλπ. των ανεξάρτητων αξιωματούχων καταβάλλονται κατά τρόπο ανάλογο με εκείνο των αμοιβών των μελών του ομοσπονδιακού υπουργικού συμβουλίου.

4.3.3 Κατά τον ίδιο τρόπο ορίζονται και αμείβονται και οι γενικοί διευθυντές και οι βοηθοί γενικοί διευθυντές της ομοσπονδιακής προεδρίας και αντιπροεδρίας και των ομοσπονδιακών υπουργείων.

4.3.4 Οι Επίτροποι και οι Βοηθοί Επίτροποι, αλλά και ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, ο Γενικός Εισαγγελέας, ο Γενικός Ελεγκτής, ο Γενικός Λογιστής και ο Διευθυντής Φορολογίας (και οι βοηθοί τους) είναι ανεξάρτητοι αξιωματούχοι της δημόσιας διοίκησης, οι οποίοι έχουν –πρωτίστως-

έναν εποπτικό ρόλο, που στοχεύει στην εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των συστημάτων που εποπτεύουν, και -παράλληλα- έχουν την αποστολή να λειτουργούν ως μηχανισμοί προστασίας της κοινωνίας των πολιτών έναντι των αυθαιρεσιών της δημόσιας διοίκησης ή άλλων εμπλεκόμενων φορέων (παράλληλα με την προστασία που προσφέρει το δικανικό σύστημα).

4.3.5 Έπεται ότι οι Ανεξάρτητοι Αξιωματούχοι είναι (και πρέπει να παραμένουν) ανεξάρτητοι από οποιαδήποτε επιρροή επί του έργου τους, από πλευράς της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας. Προέκταση της θέσεως αυτής είναι η ανάγκη αποχής των ανεξάρτητων θεσμών από οποιαδήποτε εμπλοκή στο έργο της εκτελεστικής εξουσίας. Καλό παράδειγμα της ανάγκης αποφυγής της σύγκρουσης συμφερόντων είναι η περίπτωση του γενικού εισαγγελέα που πρέπει να είναι ένας ρόλος απολύτως διακριτός από εκείνον του νομικού συμβούλου της κυβέρνησης ή άλλων κλάδων της κρατικής εξουσίας.

4.3.6 Νοείται ότι στις περιπτώσεις εκείνες όπου τα αναγκαία προσόντα, η διαδικασία διορισμού, η διάρκεια της θητείας και τα καθήκοντα ενός ανεξάρτητου αξιωματούχου προσδιορίζονται σε κανονισμούς ή και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διατάξεις αυτές υπερισχύουν εκείνων της εθνικής νομοθεσίας.

4.4 Εκτελεστική Εξουσία - Τα Δημόσια Μητρώα

4.4.1 Τα Δημόσια Μητρώα της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας είναι αυθεντικές βάσεις δεδομένων αναγκαίες για την εύρυθμη λειτουργία του κοινωνικού συνόλου, από τις οποίες μπορούν να αντληθούν καταστάσεις αυθεντικών πληροφοριών, από τους έχοντες, κατά περίπτωση, το δικαίωμα άντλησης συγκεκριμένων πληροφοριών. Στα Δημόσια Μητρώα το είδος της πληροφορίας που τηρείται, η υποχρεωτικότητα, καθώς και οι συνθήκες που πρέπει να πληρούνται για την εγγραφή ή τη διαγραφή από το μητρώο, είναι θεσμοθετημένες σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Τα Δημόσια Μητρώα είναι ηλεκτρονικά μητρώα (e-Registries) για τα οποία η αυθεντικότητα, η ακεραιότητα, η διαθεσιμότητα και η εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στην πληροφορία που τηρείται, καθώς και η λογοδοσία των διαχειριστών τους, διασφαλίζεται με ψηφιακές τεχνολογίες. Ορισμένα από τα Δημόσια Μητρώα (τα Βασικά Δημόσια Μητρώα) έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη Δημόσια Διοίκηση και τον πολίτη, καθώς φέρουν πρωτογενή και αυθεντική πληροφορία που πολλαπλώς χρησιμοποιείται ή επαναλαμβάνεται σε άλλα μητρώα και ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Η πληροφορία τους είτε αφορά συχνά γεγονότα της καθημερινής ζωής των φυσικών ή νομικών προσώπων, είτε είναι απαραίτητη για την παροχή υπηρεσιών που είναι μεγάλης σημασίας για τον πολίτη.

4.4.2 Τα Βασικά Δημόσια Μητρώα, σύμφωνα και με τον ευρωπαϊκό ορισμό του νέου πλαισίου διαλειτουργικότητας (New European Interoperability Framework), είναι ο ακρογωνιαίος λίθος των ψηφιακών υπηρεσιών, καθώς αποτελούν αξιόπιστες πηγές βασικών πληροφοριών για στοιχεία όπως πρόσωπα, εταιρείες, οχήματα, άδειες, κτίρια, τοποθεσίες και οδοί, οι οποίες μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν ψηφιακά.

4.4.3 Τα Δημόσια Μητρώα αναπτύσσονται και φυλάσσονται κεντρικά από την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση. Υπεύθυνοι για την ανάπτυξη των συστημάτων αυτών, την καλή συντήρησή τους, την επαρκή προστασία τους και τη δέουσα εποπτεία τους, είναι ο Ομοσπονδιακός Διαχειριστής και ο Βοηθός Ομοσπονδιακός Διαχειριστής των Δημοσίων Μητρώων, οι οποίοι τυγχάνουν διά βίου δημόσιοι υπάλληλοι, το κόστος εργοδότησης των οποίων επιβαρύνει τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό. Οι υπηρεσίες του Ομοσπονδιακού Διαχειριστή και του Βοηθού Ομοσπονδιακού Διαχειριστή των Δημοσίων Μητρώων μπορούν να τερματισθούν με κοινή απόφαση του προέδρου και του αντιπροέδρου της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

4.4.4 Υπεύθυνοι για την εισαγωγή, τη διαγραφή και την τροποποίηση, όπου τούτο απαιτείται, των στοιχείων των Δημοσίων Μητρώων είναι οι Πολιτειακοί Διαχειριστές των Μητρώων, οι οποίοι οφείλουν να ικανοποιούνται για την ορθότητα και τη πληρότητα των στοιχείων που εισάγονται στα Δημόσια Μητρώα και να διασφαλίζουν την έγκαιρη εισαγωγή των απαιτούμενων στοιχείων.

Επιπρόσθετα, οι πολιτειακοί διαχειριστές έχουν την ευθύνη της ημερήσιας άντλησης και της ασφαλούς φύλαξης αντιγράφων των ομοσπονδιακών μητρώων στα οποία εμπλέκονται.

4.4.5 Νοείται ότι τα φυλασσόμενα στα Δημόσια Μητρώα στοιχεία θα φυλάσσονται κατά τρόπο που θα διασφαλίζει την προστασία των προσωπικών δεδομένων, κατά τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης νοείται ότι τα φυλασσόμενα στα Δημόσια Μητρώα στοιχεία (και ιδιαίτερα τα δημοσιοποιούμενα στοιχεία, όπως οι αριθμοί κυκλοφορίας οχημάτων) δεν θα περιλαμβάνουν μη απαραίτητα στοιχεία που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος συγκεκριμένων πολιτών.

4.4.6 Τα Βασικά Δημόσια Μητρώα περιλαμβάνουν τις εξής εξειδικευμένες βάσεις δεδομένων:

	Ομοσπονδιακός Διαχειριστής Δημόσιων Μητρώων		Ομοσπονδιακός Βοηθός Διαχειριστής Δημόσιων Μητρώων		Διαχειριστές Βόρειας Πολιτείας Δημόσιων Μητρώων	Διαχειριστές Νότιας Πολιτείας Δημόσιων Μητρώων
[Ο αριθμός δηλώνει μήνες θητείας]						
το Μητρώο των Πολιτών (των εχόντων το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι)	42	18	18	42	60	60
το Μητρώο των Αστυνομικών Ταυτοτήτων	42	18	18	42	60	60
το Μητρώο των Αδειών Διαμονής	42	18	18	42	60	60
το Μητρώο Κοινωνικής Ασφάλισης	42	18	18	42	60	60
το Φορολογικό Μητρώο	42	18	18	42	60	60
το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (των Εταιρειών κλπ)	42	18	18	42	60	60
το Κτηματολόγιο	42	18	18	42	60	60
το Μητρώο Οδών και Αριθμών	42	18	18	42	60	60
το Μητρώο Αδειών Οδήγησης	42	18	18	42	60	60
το Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Αυτοκινήτων	42	18	18	42	60	60
το Μητρώο των Αδειοδοτημένων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών *	42	18	18	42	60	60
το Μητρώο των Αδειοδοτημένων Ασφαλιστικών Οργανισμών	42	18	18	42	60	60
τα Μητρώα των Αδειοδοτημένων Επαγγελματιών (Ιατρών, Δικηγόρων, Λογιστών, Αρχιτεκτόνων, Μηχανικών κλπ.)	42	18	18	42	60	60
την Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως **	42	18	18	42	60	60

(*) Αρμοδιότητα Κεντρικής Τράπεζας

(**) Η Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως είναι υποχρεωτικά διαθέσιμη και ελεύθερα (δωρεάν) προσπελάσιμη, σε ηλεκτρονική μορφή, στο διαδίκτυο, στις τρεις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας.

4.4.7 Νοείται ότι η άντληση στοιχείων από τα Δημόσια Μητρώα θα μπορεί να γίνει σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της Κυπριακής Δημοκρατίας (ελληνικά, τουρκικά και αγγλικά). Τα ονόματα των φυσικών και των νομικών προσώπων θα αποδίδονται στις τρεις γλώσσες κατά τον τρόπο της επιλογής του υποκείμενου προσώπου και στην περίπτωση όπου τα προσωπικά ονόματα προδιαγράφονται μόνο σε μία γλώσσα από τις τρεις, η απόδοσή τους στις άλλες γλώσσες θα γίνεται φωνητικά με τη χρήση του λατινικού αλφαβήτου.

4.5 Διακυβέρνηση - Μηχανισμός Επίλυσης Αδιεξόδων

4.5.1 Παρά τις δικλίδες ασφαλείας που περιέχονται στο παρόν Σχέδιο και τις καλές προθέσεις των εμπλεκόμενων μερών, δεν μπορεί να αποκλεισθεί παντελώς το ενδεχόμενο να οδηγηθεί η διακυβέρνηση της χώρας σε αδιέξοδες καταστάσεις. Σε τέτοια περίπτωση αμφιβολίας ή αμφισβήτησης επί του πρακτέου και αδυναμίας επίτευξης συμφωνίας, παρά την καταβληθείσα προσπάθεια, με συνέπεια τη δημιουργία κλίματος αστάθειας και αβεβαιότητας, θα επιζητείται (με την υποβολή «Υποσχετικού Σημειώματος») η συνδρομή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην επίλυση του προβλήματος, η θέση της οποίας θα είναι δεσμευτική και άμεσα εκτελεστή, διατηρουμένου, βέβαια, του δικαιώματος οποιουδήποτε θιγομένου να προσφύγει κατά της ούτω ληφθείσας απόφασης στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

4.6 Διακυβέρνηση - Νομοθετική Εξουσία

4.6.1 Η Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία έχει δύο (2) νομοθετικά σώματα: Την Βουλή των Αντιπροσώπων (Κάτω Βουλή) και τη Γερουσία (Άνω Βουλή), με 48 μέλη το κάθε σώμα.

	<u>Βουλή των Αντιπροσώπων</u>	<u>Γερουσία</u>
Σύνθεση:	Κατ' αναλογία των εχόντων το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε κάθε πολιτεία, με ελάχιστο αριθμό από κάθε πολιτεία τους 10. Τα κλάσματα στρογγυλοποιούνται στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό.	24 Γερουσιαστές από κάθε πολιτεία.
Εκλογή:	Ταυτόχρονη διαδικασία με την εκλογή των προέδρων των συνιστωσών πολιτειών (και της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης), με τη χρήση ενιαίου ψηφοδελτίου. Για την Κάτω Βουλή, το εκλογικό σώμα της κάθε πολιτείας διαχωρίζεται σε εκλογικές περιφέρειες των 100.000 περίπου ψηφοφόρων η κάθε μία, στις οποίες εκλέγονται οι υποψήφιοι βουλευτές που συγκεντρώνουν τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων κατά εκλογική περιφέρεια και οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν τον μεγαλύτερο αριθμό μη επιμερισθεισών ψήφων σε ολόκληρη την επικράτεια, υπό την προϋπόθεση ότι οι επιμεριζόμενες στη δεύτερη διανομή ψήφοι αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 3% του συνόλου των καταμετρηθέντων έγκυρων ψηφοδελτίων.	
Απαρτία:	25 Βουλευτές	25 Γερουσιαστές
Έγκυρες αποφάσεις:	Πλειοψηφία παρόντων	Πλειοψηφία παρόντων με τουλάχιστον 5 από κάθε πολιτεία
Πρόεδροι της Κάτω και Άνω Βουλής	Και στα δύο νομοθετικά σώματα πρόεδροι και αντιπρόεδροι εκλέγονται οι βουλευτές του συνδυασμού που εξέλεξε τους προέδρους των δύο συνιστωσών πολιτειών και οι οποίοι συγκέντρωσαν (κατά τη διαδικασία εκλογής του προέδρου της κάθε βουλής) τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων των παρόντων βουλευτών. Οι κατ' αυτόν τον τρόπο εκλεγόμενοι πρόεδροι και αντιπρόεδροι της κάτω και πάνω βουλής υπηρετούν για χρονικά διαστήματα αντίστοιχα εκείνων κατά τα οποία υπηρετούν την προεδρική τους θητεία οι προερχόμενοι από την ίδια πολιτεία υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού.	

4.6.2 Νοείται ότι οι ψηφιζόμενοι νόμοι πάντοτε πρέπει να συνάδουν και να είναι εναρμονισμένοι με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Σύνταγμα της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας. Σε περίπτωση αμφιβολίας ή αμφισβήτησης επί του προκειμένου και αδυναμίας επίτευξης συμφωνίας, παρά την καταβαλλόμενη προς τούτο προσπάθεια, με συνέπεια τη δημιουργία κλίματος αστάθειας και αβεβαιότητας, θα επιζητείται η γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την υποβολή «Υποσχετικού Σημειώματος», η θέση της οποίας θα είναι δεσμευτική και άμεσα εκτελεστή, διατηρουμένου, βέβαια, του δικαιώματος οποιουδήποτε θιγομένου να προσφύγει κατά της ούτω ληφθείσας απόφασης στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

4.7 Διακυβέρνηση - Πολιτειακή Νομοθετική Εξουσία

4.7.1 Στην ομοσπονδιακή Κύπρο, το «προεδρικό διάταγμα» συνθέτει νομοθεσία, που εκδίδεται από τον πρόεδρο της κάθε πολιτείας, στη βάση προτάσεων που συντάσσονται και υποβάλλονται από τους αρμόδιους υπουργούς της πολιτειακής κυβέρνησης, κατ' εξουσιοδότηση και μέσα στο πλαίσιο της αντίστοιχης πρωτογενούς νομοθεσίας. Το «προεδρικό διάταγμα» υπόκειται στις συνήθεις διαδικασίες της δημοσιότητας και έχει την ισχύ νόμου, αλλά δεν μπορεί να υπερκεράσει την πρωτογενή νομοθεσία ή το Σύνταγμα και υπόκειται σε δικαστική επισκόπηση. Είναι ένα θέσπισμα το οποίο συχνά συναντάται (με διάφορες ονομασίες) στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη.

4.7.2 Όπως προαναφέρθηκε, η υπέρτατη νομοθετική εξουσία στην Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία είναι εκείνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η νομοθεσία αυτή εξειδικεύεται και συμπληρώνεται στο επίπεδο της ομοσπονδιακής νομοθετικής εξουσίας. Εντούτοις, είναι πολύ πιθανόν να υπάρχει η ανάγκη περαιτέρω εξειδίκευσης και συμπλήρωσης της νομοθεσίας στο πολιτειακό επίπεδο, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που συχνά ανακύπτουν σε τοπικό επίπεδο. Η ανάγκη αυτή καλύπτεται με την έκδοση κανονιστικής νομοθεσίας, που εκδίδεται από την κάθε Πολιτειακή Κυβέρνηση, χωρίς την ανάγκη προσυμφωνίας ή εναρμόνισης με την Πολιτειακή Κυβέρνηση της άλλης συνιστώσας Πολιτείας. Εξυπακούεται, βέβαια, ότι τα κανονιστικά αυτά διατάγματα πρέπει να είναι πλήρως εναρμονισμένα με την Ευρωπαϊκή και την Ομοσπονδιακή νομοθεσία και στην αντίθετη περίπτωση καθίστανται άκυρα από τον χρόνο της έκδοσής τους.

4.7.3 Τα κανονιστικά διατάγματα απαιτούν την έγκριση της εμπλεκόμενης Πολιτειακής Κυβέρνησης, στις 3 επίσημες γλώσσες της Κυπριακής Δημοκρατίας, υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τα αρμόδια Μέλη της Πολιτειακής Κυβέρνησης και ισχύουν από τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, όπου αναρτώνται σε ειδικό, κατά Πολιτεία, Παράρτημα της Εφημερίδας, με τη μέριμνα του Γραμματέα της Πολιτειακής Κυβέρνησης.

4.8 Διακυβέρνηση – Ευρωβουλή

4.8.1 Η εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις έδρες που κάθε φορά αναλογούν στην Κύπρο, διενεργείται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία από τους Κύπριους πολίτες, που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν για την ανάδειξη Προέδρου και Αντιπροέδρου της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας. Το δικαίωμα του εκλέγειν έχουν και οι πολίτες των λοιπών κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν στις εθνικές εκλογές της χώρας προέλευσής τους.

4.8.2 Για την εκλογή αυτών, ολόκληρη η Κυπριακή Επικράτεια αποτελεί μία ενιαία εκλογική περιφέρεια. Η ημέρα και η διάρκεια διεξαγωγής της ψηφοφορίας ορίζεται κάθε φορά με Απόφαση του Ομοσπονδιακού Υπουργικού Συμβουλίου, τριάντα τουλάχιστον ημέρες πριν από την καθοριζόμενη.

4.8.3 Εκλόγιμοι για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι όσοι έχουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στη θέση του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας. Επίσης, εκλόγιμοι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι και οι πολίτες των λοιπών κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στη χώρα προέλευσής τους και οι οποίοι κατοικούν μόνιμα στην Κύπρο.

4.8.4 Εκλέγονται οι λαβόντες τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψήφων σε όλη την Κυπριακή επικράτεια, με την επιφύλαξη ότι τουλάχιστον ένας από τους εκλεγόμενους θα είναι ο υποψήφιος που έλαβε τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων στην άλλη συνιστώσα πολιτεία από εκείνη των υπολοίπων εκλεγέντων.

4.9 Διακυβέρνηση - Δικαστική Εξουσία

4.9.1 Οι σχηματισμοί της δικαστικής εξουσίας στην Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία είναι οι εξής:

<u>Δικαστήριο</u>	<u>Δικαιοδοσία</u>	<u>Βόρεια πολιτεία</u>	<u>Νότια Πολιτεία</u>
<i>Επαρχιακά Δικαστήρια</i>	Πρωτόδικη εκδίκαση όλων των αστικών διαφορών και των ποινικών αδικημάτων, που τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι 5 χρόνια. Τα επαρχιακά δικαστήρια είναι μονομελή. Υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας εξειδικευμένων πρωτοδικείων, όπως για την εκδίκαση υποθέσεων οικογενειακού δικαίου, εργατικού δικαίου, διεθνούς προστασίας (ασύλου) κλπ.	*	*
<i>Κακούργιοδικεία</i>	Πρωτόδικη εκδίκαση των σοβαρότερων ποινικών αδικημάτων. Τα κακούργιοδικεία είναι τριμελή.	*	*
<i>Εφετεία</i>	Τα εφετεία εκδικάζουν τις προσφυγές κατά αποφάσεων των πρωτόδικων δικαστηρίων. Κατά κανόνα οι εφέσεις εκδικάζονται από 3 δικαστές.	*	*
<i>Ανώτατα Πολιτειακά Δικαστήρια</i>	Τα δύο Ανώτατα Πολιτειακά Δικαστήρια έχουν (α) αναθεωρητική αρμοδιότητα σε σχέση με αποφάσεις, πράξεις ή παραλείψεις διοικητικών οργάνων, (β) αποκλειστική δικαιοδοσία για την έκδοση προνομιακών ενταλμάτων, (γ) την εκδίκαση υποθέσεων ναυτοδικείου και (δ) την εκδίκαση υποθέσεων εκλογοδικείου.	1	1
<i>Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο</i>	Το Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να εκδικάσει προσφυγές κατά αποφάσεων των Ανώτατων Πολιτειακών Δικαστηρίων και υποθέσεων που άπτονται του Συντάγματος της Χώρας. Η σύνθεση του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου (σε κάθε υπόθεση) είναι πενταμελής, αλλά το σύνολο των μελών του Δικαστηρίου είναι 18.	1	

4.9.2 Νοείται ότι κατά αποφάσεων του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου της Κύπρου χωρεί παραπομπή/προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, κατά τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας.

4.9.3 (*) Ο αριθμός των επαρχιακών δικαστηρίων, των κακούργιοδικείων και των εφετείων της κάθε Πολιτείας καθορίζεται από το Ανώτατο Πολιτειακό Δικαστήριο της συγκεκριμένης Πολιτείας, ανάλογα με τις τρέχουσες και τις εκτιμώμενες μελλοντικές ανάγκες των προσφερόμενων δικαστικών υπηρεσιών.

4.10 Δικαστηριακές Συνθέσεις

4.10.1 Η σύνθεση των πολιτειακών δικαστηρίων της κάθε Πολιτείας αποφασίζεται από το Ανώτατο Πολιτειακό Δικαστήριο της κάθε συγκεκριμένης Πολιτείας.

4.10.2 Τα μέλη του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου ορίζονται από κοινού από τους Προέδρους των δύο συνιστωσών πολιτειών για εννεαετή θητεία, μη ανανεώσιμη. Η επιλογή ενός δικαστή από τους εν ενεργεία δικαστές του κάθε Ανώτατου Πολιτειακού Δικαστηρίου γίνεται ετήσια, ούτως ώστε να ανανεώνεται εξ ολοκλήρου η σύνθεση του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου κάθε 9 χρόνια. Κατά τον πρώτο προσδιορισμό της σύνθεσης του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, οι 6 δικαστές που θα επιλεγούν θα είναι για 3ετή θητεία, οι 2 για 4ετή, οι 2 για 5ετή, οι 2 για 6ετή, οι 2 για 7ετή, οι 2 για 8ετή και οι 2 για 9ετή. Κατά τη λήξη της θητείας τους στο Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, οι αποχωρούντες δικαστές θα μπορούν να επανέλθουν στην

προηγούμενή τους θέση στο Πολιτειακό Ανώτατο Δικαστήριο, εάν το επιθυμούν, αλλά κατά τη διάρκεια της θητείας τους στο Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο δεν επιτρέπεται να κατέχουν οποιαδήποτε άλλη θέση, οπουδήποτε αλλού.

4.10.3 Οι Πρόεδροι των Πολιτειακών Ανώτατων Δικαστηρίων ορίζονται από τους δικαστές του κάθε Ανώτατου Πολιτειακού Δικαστηρίου, με απλή πλειοψηφία. Ο Πρόεδρος του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου ορίζεται ετήσια από την πλειοψηφία του 75% των δικαστών του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση μη επίτευξης του ποσοστού αυτού, Πρόεδρος του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόσωπο που έχει προσόντα ανάλογα με εκείνα που απαιτούνται για διορισμό ως μέλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, αποκλεισμένων των δικαστών που έχουν την κυπριακή ή την ελληνική ή την τουρκική ιθαγένεια. Ο ούτω διοριζόμενος Πρόεδρος του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου αποσπάται στο Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Κύπρου για δωδεκάμηνη περίοδο, η οποία δύναται να ανανεωθεί για περαιτέρω 12μηνες περιόδους, εφόσον παρίσταται η σχετική ανάγκη.

4.10.4 Οι αμοιβές, συντάξεις και άλλες απολαβές των μελών του δικαστικού σώματος επιβαρύνουν τους κατά περίπτωση πολιτειακούς προϋπολογισμούς, με εξαίρεση τις αμοιβές κλπ. των μελών του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, όπου ο επιβαρυνόμενος προϋπολογισμός είναι ο ομοσπονδιακός προϋπολογισμός.

[συνέχεια στην επόμενη σελίδα]

5 Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

5.1 Η Στελέχωση και η Απορρόφηση του Κόστους της Δημόσιας Υπηρεσίας

5.1.1 Πέραν από τις δημόσιες υπηρεσίες των δήμων και των κοινοτήτων της Κύπρου, υπάρχουν τρία αυτοτελή σώματα στήριξης των κρατικών υπηρεσιών της Κύπρου. Η Ομοσπονδιακή Δημόσια Υπηρεσία και οι δύο Πολιτειακές Δημόσιες Υπηρεσίες. Βέβαια, μεταξύ τους υπάρχει μια εκτενής οργανική διασύνδεση, η οποία στοχεύει στην ελαχιστοποίηση του συνολικού κόστους λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας σε όλη την κυπριακή επικράτεια, αλλά και στη μεγιστοποίηση της παραγωγικότητας του συνόλου των παρεχόμενων υπηρεσιών, με την αποφυγή της άσκοπης επανάληψης των ίδιων εργασιών στο ομοσπονδιακό και το πολιτειακό επίπεδο.

5.1.2 Καλό παράδειγμα των εργασιών που επιβάλλεται να γίνονται στο ομοσπονδιακό επίπεδο - ώστε να επιτυγχάνεται η μέγιστη δυνατή εξοικονόμηση πόρων - είναι ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η δοκιμαστική λειτουργία νέων μηχανογραφημένων συστημάτων, αλλά και η διαρκής (on-going) συντήρηση των συστημάτων αυτών. Άλλο καλό παράδειγμα αποφυγής της άσκοπης διασπάθισης πόρων είναι η από κοινού αντιμετώπιση των διεθνών πτυχών της κρατικής λειτουργίας, στο ομοσπονδιακό επίπεδο. Ένα τρίτο καλό παράδειγμα είναι η χρησιμοποίηση της ομοσπονδιακής δημόσιας υπηρεσίας ως δεξαμενής εξειδικευμένων γνώσεων και πείρας για την αντιμετώπιση σπάνιων ή περίπλοκων προβλημάτων ή προβλημάτων που έχουν παγκύπρια εμβέλεια.

5.1.3 Η στελέχωση της κάθε πολιτειακής δημόσιας υπηρεσίας, ο καθορισμός των όρων εργασίας των δημόσιων υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένης και της αμοιβής τους, και η εν γένει κάλυψη του κόστους λειτουργίας της πολιτειακής δημόσιας υπηρεσίας είναι θέμα της αρμοδιότητας και της ευθύνης της κάθε πολιτειακής κυβέρνησης.

5.1.4 Στην περίπτωση της ομοσπονδιακής δημόσιας υπηρεσίας θα πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, των ανώτατων στελεχών της ομοσπονδιακής δημόσιας υπηρεσίας, τα οποία ορίζονται για θητεία συγκεκριμένου χρόνου, αποσπώμενα από τις πολιτειακές δημόσιες υπηρεσίες και, εκ περιτροπής, αναλαμβάνουν την ευθύνη της διοίκησης των επιμέρους κλάδων της ομοσπονδιακής υπηρεσίας (όπως στην περίπτωση των ανεξάρτητων κρατικών αξιωματούχων και των γενικών διευθυντών των ομοσπονδιακών υπουργείων) και, αφετέρου, των μελών της ομοσπονδιακής δημόσιας υπηρεσίας, τα οποία μόνιμα εργοδοτούνται από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και ασχολούνται αποκλειστικά με την εξυπηρέτηση του κράτους, σε ομοσπονδιακό επίπεδο.

5.1.5 Τα μέλη της ομοσπονδιακής δημόσιας υπηρεσίας πρέπει απαραίτητως να ομιλούν με επάρκεια τουλάχιστον δύο από τις τρεις επίσημες γλώσσες της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας, ενώ οι ομιλούντες με επάρκεια και τις τρεις γλώσσες δικαιούνται αύξηση του βασικού τους μισθού κατά 10%.

5.1.6 Οι απολαβές και όλα τα παρεμφερή δικαιώματα (συντάξεις κλπ.) των μελών της ομοσπονδιακής δημόσιας υπηρεσίας (με εξαίρεση εκείνους που ευρίσκονται υπό απόσπαση από τις πολιτειακές δημόσιες υπηρεσίες) βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό της Δημοκρατίας.

6 Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ & ΟΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

6.0.1 Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη συμφωνούν ότι το σύστημα ασφάλειας, που θα υιοθετηθεί από την Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία, πρέπει να διασφαλίζει ότι και οι δύο κοινότητες αισθάνονται - σε μια ενωμένη Κύπρο - ασφαλείς, και η ασφάλεια της μιας κοινότητας δεν αποβαίνει εις βάρος της άλλης. Επίσης φαίνεται να υπάρχει συμφωνία ότι στη νέα τάξη πραγμάτων δεν μπορεί οποιαδήποτε χώρα να έχει θεσμοθετημένα δικαιώματα μονομερούς επέμβασης στην Κύπρο.

6.0.2 Το πρώτο στάδιο εφαρμογής μιας συμφωνημένης ρύθμισης είναι πράγματι κρίσιμο, γιατί σε εκείνο το στάδιο είναι που θα προκύψουν οι τυχόν δυσκολίες, οι οποίες θα μπορούσαν να προκαλέσουν ανατροπές. Αναμφίβολα, ο καλός, λεπτομερής σχεδιασμός της νέας τάξης πραγμάτων θα βοηθήσει τα μέγιστα στην αποφυγή ερμηνευτικών δυσκολιών και, κατ' επέκταση, αντιπαραθέσεων. Σε μια τέτοια περίπτωση, εξίσου σημαντικό για την ομαλή μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας θα είναι και ένα καλοσχεδιασμένο σύστημα παρακολούθησης της εφαρμογής της συμφωνημένης λύσης και η δυνατότητα άμεσης παροχής αποτελεσματικής βοήθειας στην επίλυση των προβλημάτων που θα ανακύψουν και την αποφυγή επιπλοκών και ανατροπών.

6.0.3 Εάν αντιμετωπισθούν τέτοιου είδους δυσκολίες, το δικαίωμα της μονομερούς επέμβασης από πλευράς οποιασδήποτε των εγγυητριών δυνάμεων, εφόσον ασκηθεί, είναι σχεδόν βέβαιον ότι θα οδηγήσει στην όξυνση (παρά στην επίλυση) του προβλήματος.

6.0.4 Αυτή ακριβώς η λογική είναι που οδήγησε στην πρόταση της υποκατάστασης της υφιστάμενης Συνθήκης Εγγυήσεως με μια νέα Συνθήκη Φιλίας και Καλής Εφαρμογής της Συμφωνημένης Λύσεως. Η πρακτική αξία των ασφαλιστικών δικλείδων που θα περιέχονται σε μια τέτοια Συνθήκη Φιλίας θα εστιάζεται στην αποτελεσματικότητα των δικλείδων ασφαλείας και στην ταχύτητα ενεργοποίησής τους.

6.1 Απαραίτητη η Εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6.1.0 Η ταχύτητα ενεργοποίησης των δικλείδων ασφαλείας είναι ύψιστης σημασίας για την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος και την αποφυγή δημιουργίας μη ανατρέψιμων τελεσμένων. Τούτο προϋποθέτει την ύπαρξη ενός μηχανισμού ταχείας δράσεως, με επιτόπια παρουσία, και αποκλείει οργανισμούς, όπως ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών, η πρακτική αξία της συνδρομής των οποίων αναπόφευκτα υποβαθμίζεται από την δυστοκία που παρατηρείται στην πράξη, εξαιτίας της μη-εκτελεστικότητας των αποφάσεών τους. Υπό τις περιστάσεις, η μόνη πρόσφορη λύση για την εξασφάλιση του επιθυμητού αισθήματος ασφαλείας στην Κύπρο είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, η εμπλοκή της οποίας - λόγω της ιδιότητας της Κύπρου ως μέλους της Ένωσης - είναι σχετικά εύκολη ενώ, ταυτόχρονα, παρέχει τα εχέγγυα της αντικειμενικότητας και της ευθυκρισίας.

6.2 Η Ευρωπαϊκή Δύναμη Ταχείας Ανάπτυξης

6.2.1 Η Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία δεν θα συντηρεί αυτοτελείς στρατιωτικές δυνάμεις, αλλά μπορεί να συνδράμει στη δημιουργία της Ευρωπαϊκής στρατιωτικής δυνατότητας / δύναμης ταχείας ανάπτυξης, στην οποία δύναμη θα μπορεί να συμμετάσχει άμεσα και η Ελλάδα και η Τουρκία, με τα αγήματα των 950 και των 650 στρατιωτών (ή μέρους αυτών), αντίστοιχα, ως ο συνδετικός κρίκος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Δύναμης Ταχείας Ανάπτυξης και της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας.

6.2.2 Η Ευρωπαϊκή Δύναμη Ταχείας Ανάπτυξης θα απαρτίζεται από επαγγελματίες στρατιώτες που θα προέρχονται από όλες τις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα χρησιμοποιείται για τη στήριξη ειρηνευτικών και αντιπρομοκρατικών αποστολών, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου ήθελε αποφασίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Ευρωπαϊκή Δύναμη Ταχείας Ανάπτυξης θα μπορούσε να εγκατασταθεί στη βάση της Δεκελείας, στην επισταθμία του Αγίου Νικολάου και σε μια βάση στη βόρεια Κύπρο, που θα εγκαταλειφθεί από τα τουρκικά στρατεύματα.

6.2.3 Το διοικητικό κέντρο της Ευρωπαϊκής Δύναμης Ταχείας Ανάπτυξης θα είναι εγκατεστημένο στη Λευκωσία, σε ομοσπονδιακό χώρο. Για παράδειγμα, στον χώρο που καταλαμβάνει σήμερα η «πράσινη γραμμή» (στον οποίο θα μπορούσαν να εγκατασταθούν και τα ομοσπονδιακά υπουργεία και άλλες ομοσπονδιακές υπηρεσίες).

6.3 Η Ομοσπονδιακή Αστυνομία

6.3.1 Πέραν της Ευρωπαϊκής Δύναμης Ταχείας Ανάπτυξης, πρέπει να δημιουργηθεί η Ομοσπονδιακή Αστυνομία, η οποία θα αποτελείται από 2,500 άνδρες και γυναίκες, κύρια αποστολή της οποίας θα είναι η διαφύλαξη της τάξεως σε ολόκληρη την κυπριακή επικράτεια, η αστυνόμευση των διεθνών αεροδρομίων και λιμένων της Κύπρου, η καταστολή και η εξιχνίαση διαπολιτειακών εγκλημάτων, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των ναρκωτικών και η συνεργασία με τα αστυνομικά σώματα άλλων χωρών και, πρωτίστως, τα διάφορα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όπως ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), η Europol κλπ.).

6.3.2 Για ένα ικανό χρονικό διάστημα τουλάχιστον 10 ετών, η σύνθεση της Ομοσπονδιακής Αστυνομίας θα πρέπει να είναι η εξής: 1,500 αστυνομικοί αποσπασμένοι από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκ των οποίων οι 100 προερχόμενοι από την Ελλάδα και οι 100 από την Τουρκία) και από 500 αστυνομικούς, που θα έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στη Βόρεια Πολιτεία και στη Νότια Πολιτεία.

6.3.3 Διευκρινίζεται ότι, κατά την προαναφερόμενη μεταβατική περίοδο, ο διοικητής και οι υποδιοικητές της Ομοσπονδιακής Αστυνομίας δεν θα είναι Κύπριοι, Έλληνες ή Τούρκοι υπήκοοι.

6.3.4 Νοείται ότι με την εγκατάσταση της Ευρωπαϊκής Δύναμης Ταχείας Ανάπτυξης και της Ομοσπονδιακής Αστυνομίας θα αποσυρθούν όλες οι ξένες στρατιωτικές δυνάμεις που θα ευρίσκονται στο γεωγραφικό έδαφος της Κύπρου, με εξαίρεση τις εγκατεστημένες στη Βάση Ακρωτηρίου Βρετανικές δυνάμεις.

7 ΤΟ ΕΔΑΦΙΚΟ

7.1 Το «εδαφικό» κεφάλαιο συναρτάται άμεσα με το «περιουσιακό» κεφάλαιο, δεδομένου ότι έχουν συμφωνηθεί ορισμένες «εδαφικές προσαρμογές», που θα επιτρέψουν σε περίπου 85.000 ±3.000 εκτοπισθέντες ιδιοκτήτες να επανεγκατασταθούν στις περιουσίες τους. Προφανώς, τα μεγέθη αυτά συναρτώνται από την εδαφική έκταση που τελικά θα παραμείνει υπό την αρμοδιότητα της κάθε συνιστώσας πολιτείας. Στη βάση των γενομένων διαπραγματεύσεων και συγκλίσεων που έχουν επιτευχθεί, το εδαφικό ποσοστό της κάθε πολιτείας συμφωνήθηκε στο 28,5% και το 71,5% για την Βόρεια και τη Νότια Πολιτεία, αντίστοιχα, ενώ η ακτογραμμή που αντιστοιχεί στα ποσοστά αυτά εκτιμήθηκε σε 54% και 46%, αντίστοιχα. Είναι προφανές ότι οι επιπτώσεις των ρυθμίσεων του εδαφικού είναι άμεσες επί των αποζημιώσεων, που θα πρέπει να καταβληθούν στις περιπτώσεις εκείνες που δεν θα καταστεί εφικτό να επανεγκατασταθούν οι στερηθέντες την κατοχή των περιουσιών τους ιδιοκτήτες. Η αντιμετώπιση του προβλήματος είναι υποχρεωτικά ουσιαστικά διαφορετική, ανάλογα με το αν η επηρεαζόμενη περιουσία θα καταλήξει τελικά να υπάγεται στη διοικητική αρμοδιότητα της πολιτείας της οποίας μόνιμος κάτοικος είναι ο ιδιοκτήτης της περιουσίας ή όχι.

7.2 Διευκρινίζεται ότι όλες οι αναφορές στο «εδαφικό» αφορούν αποκλειστικά ακίνητες περιουσίες. Βέβαια, είναι γνωστόν ότι η επικρατήσασα έκρυθμη κατάσταση είχε ως συνέπεια την πρόκληση σημαντικών άλλων ζημιών σε κινητές επιχειρηματικές και προσωπικές περιουσίες, οι οποίες δεν συνθέτουν αντικείμενο του παρόντος πονήματος και λόγω της πολυπλοκότητας του θέματος και των πρακτικών δυσκολιών ποσοτικοποίησης των εν λόγω ζημιών, αλλά και λόγω του ότι οι ζημιές αυτές μερικώς τουλάχιστον έχουν καλυφθεί με διάφορους άλλους τρόπους (άφεση χρεών, επιδοτήσεις, επιδόματα, χορηγίες, φορολογικές ελαφρύνσεις κλπ.).

7.3 Θεωρείται ως δεδομένο ότι στις περιοχές που υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή είναι και εκείνες της περικλειστής Αμμοχώστου και μέρος της περιοχής Μόρφου. Ο προταθείσες και συζητηθείσες στις διαπραγματεύσεις της Γενεύης εδαφικές προσαρμογές ευρίσκονται υπό τη

φύλαξη των Ηνωμένων Εθνών. Για σκοπούς αναφοράς παρατίθεται ως *Προσάρτημα 3* χάρτης της Κύπρου ο οποίος απεικονίζει την υφιστάμενη κατάσταση.

7.4 Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι για πολλούς πληγέντες η συνολική αξιολόγηση των ιδεών που παρατίθενται στο παρόν πόνημα προϋποθέτει τον προηγούμενο επακριβή προσδιορισμό της γεωγραφικής αρμοδιότητας των δύο συνιστωσών πολιτειών της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως, για παράδειγμα, το ότι η γεωγραφική αρμοδιότητα για την περικλειστή Αμμόχωστο θα ανήκει στη Νότια Πολιτεία.

8 ΤΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ

8.1 Η Ουσία του Περιουσιακού Προβλήματος

8.1.1 Μια από τις σημαντικές συνέπειες της έκρυθμης κατάστασης που επικράτησε στην Κύπρο από το 1963 και εντεύθεν ήταν η ουσιαστική αποστέρηση πολλών ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας του δικαιώματός της ελεύθερης χρησιμοποίησης, εκμετάλλευσης και αξιοποίησης της περιουσίας τους. Οι μαζικές μετακινήσεις πληθυσμών, που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ του 1963 και του 1975 (μελών της τουρκοκυπριακής κοινότητας από το νότο στον βορρά και μελών της ελληνοκυπριακής κοινότητας από τον βορρά στον νότο) προκλήθηκαν από την ανάγκη εξασφάλισης ενός ελάχιστου βαθμού φυσικής ασφάλειας και προστασίας. Στην πράξη, αρκετά από τα ακίνητα, που εξ ανάγκης «εκκενώθηκαν» κατά τον ανωτέρω περιγραφόμενο τρόπο (ιδιαίτερα τα προοριζόμενα για χρήση ως κατοικίες) διατέθηκαν για τη στέγαση εκτοπισθέντων της άλλης κοινότητας. Επειδή, όμως, οι ροές των εκτοπισθέντων δεν ήταν ισοδύναμες, πολλά ελληνοκυπριακής ιδιοκτησίας ακίνητα στον βορρά χρησιμοποιήθηκαν για τη στέγαση τούρκων υπηκόων, που σταδιακά εγκαταστάθηκαν στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. Μάλιστα, ορισμένοι από αυτούς κλήθηκαν να καταβάλουν και κατέβαλαν κάποιο αντίτιμο για την περιουσία που τους παραχωρήθηκε. Οι διευθετήσεις αυτές έγιναν κάτω από συνθήκες πολέμου, με πρώτιστο μέλημα την προσωρινή έστω τακτοποίηση των αστέγων και όχι την κατά τρόπο δίκαιο ρύθμιση του προβλήματος που είχε ανακύψει. Η παρούσα πρόταση αναγνωρίζει την αναγκαιότητα της απάλειψης ή τουλάχιστον του περιορισμού των χονδροειδών αδικιών, που προξενήθηκαν εις βάρος των ιδιοκτητών των επηρεαζόμενων ακινήτων (είτε εμπορικών, είτε στεγαστικών), τόσο στον βορρά όσο και στον νότο και βασίζεται στις συγκλίσεις που επιτεύχθηκαν και έγιναν δημοσίως γνωστές.

8.1.2 Στην αντιμετώπιση του δύσκολου «περιουσιακού προβλήματος» εμπλέκονται 3 βασικές «έννοιες», που αντιπροσωπεύουν τις προσφερόμενες προς τον σκοπό αυτό «θεραπίες»: Η «αποκατάσταση», η «αποζημίωση» και η «ανταλλαγή», η οποία είναι μιας μορφής «αποζημίωση». Η «αποκατάσταση» έχει 2 επιμέρους πτυχές: (α) την επανάκτηση του δικαιώματος της «νομής και κατοχής» και (β) την επαναφορά της περιουσίας στην προηγούμενή της ποιοτική κατάσταση. Στην πραγματικότητα υπάρχει και μία τρίτη διάσταση, που είναι η απώλεια της χρήσεως κατά το διαρρέυσαν χρονικό διάστημα. Ούτε αυτό το θέμα συνθέτει αντικείμενο του παρόντος πονήματος, με το σκεπτικό ότι είναι ένα θέμα ιδιαίτερα περίπλοκο και δύσκολο να αντιμετωπισθεί μερικώς λόγω του συμπηφισμού που ουσιαστικά έγινε στην πράξη μεταξύ αλληλο-απαιτήσεων, αλλά και λόγω του ότι - σε πολλές περιπτώσεις - η απώλεια του οικονομικού οφέλους της χρήσεως αποζημιώθηκε με διάφορους άλλους - ομολογουμένως ανομοιογενείς - τρόπους.

8.1.3 Οι μνημονευόμενες εδώ ρυθμίσεις βασίζονται στο συμφωνηθέν πλαίσιο ομοσπονδιακής λύσης, που στηρίζεται στις αρχές της διζωνικότητας, δικαιοδικότητας, πολιτικής ισότητας, μίας και μόνης κυριαρχίας, μίας και μόνης διεθνούς προσωπικότητας και μίας και μόνης ιθαγένειας.

8.1.4 Στην ανάλυση που ακολουθεί χρησιμοποιούνται οι εξής όροι:

8.1.4.1 **Εκτοπισθείς Ιδιοκτήτης (ΕΙ):** Φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, κατά το χρόνο που στερήθηκε της κατοχής του ακινήτου, είχε έννομο συμφέρον στην επηρεαζόμενη περιουσία

ως ιδιοκτήτης, εν όλω ή εν μέρει, ή ως κληρονόμος, προσωπικός αντιπρόσωπος ή διάδοχος σε τίτλο, διά δωρεάς ή άλλως πως.

8.1.4.2 Τρέχων Χρήστης (ΤΧ): Πρόσωπο στο οποίο έχει παραχωρηθεί μιας μορφής δικαίωμα χρήσης ή κατοχής περιουσίας, δυνάμει νομικής ή διοικητικής διαδικασίας από αρχή η οποία έχει συσταθεί για τη διαχείριση περιουσίας, που ανήκει σε ιδιοκτήτες που στερήθηκαν της κατοχής ή σε οποιοδήποτε μέλος της οικογένειάς τους, το οποίο έχει παράγωγο δικαίωμα να χρησιμοποιεί η να κατέχει την εν λόγω περιουσία ή σε κληρονόμο ή διάδοχό του σε τίτλο. Ο ορισμός δεν περιλαμβάνει οποιοδήποτε πρόσωπο που δεν κατέχει ή χρησιμοποιεί την περιουσία στη βάση κάποιου νομικού, διοικητικού ή επίσημου εγγράφου, ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο που χρησιμοποιεί ή κατέχει την περιουσία στη βάση μισθωτικής σύμβασης με ιδιώτη, αλλά ούτε περιλαμβάνει οποιαδήποτε στρατιωτική δύναμη, σώμα ή αρχή.

8.1.4.3 Ιδιοκτήτης Σημαντικής Βελτίωσης (ΙΒ): Για σκοπούς καθορισμού της ιδιοκτησίας της βελτίωσης, δεν θεωρείται ότι η «βελτίωση» έχει προσαρτηθεί στη γη. Ιδιοκτήτης της βελτίωσης είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που πλήρωσε για τη βελτίωση ή ο κληρονόμος του, ο προσωπικός αντιπρόσωπος ή διάδοχος αυτού σε τίτλο. Το βάρος της απόδειξης όσον αφορά στην αξία, την ιδιοκτησία και την ημερομηνία κατασκευής οποιασδήποτε βελτίωσης φέρει ο ιδιοκτήτης της βελτίωσης.

8.1.4.4 Μεταγενέστερος Αγοραστής (ΜΑ): Ο οποιοσδήποτε αγοραστής (ή οι διάδοχοι αυτού) επηρεαζόμενης περιουσίας, η οποία αγοράστηκε από χρήστη, ο οποίος ήταν ο ίδιος εκτοπισθείς ιδιοκτήτης.

8.2 Οι Προτεινόμενες Θεραπείες

8.2.1

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΣΕΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	ΕΦΙΚΤΗ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΙΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ (ΕΙ)	>	Ο ΕΙ έχει δικαίωμα να διεκδικήσει μερική αποκατάσταση και μερική αποζημίωση ή ολική αποζημίωση.
			ΤΡΕΧΩΝ ΧΡΗΣΤΗΣ (ΚΥΠΡΙΟΣ) (ΤΧ)	>	Αποκατάσταση της «αρχικής» περιουσίας του ΤΧ ή αποζημίωση για μετεγκατάσταση
		ΤΡΕΧΩΝ ΧΡΗΣΤΗΣ (ΜΗ ΚΥΠΡΙΟΣ) (ΤΧ)	>	Ο ΤΧ υποχρεούται να εγκαταλείψει την περιουσία, λαμβάνοντας στεγαστική οικονομική βοήθεια από την πολιτεία της νυν εγκατάστασής του.	
	ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ *	ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΙΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ (ΕΙ)	>	Ο ΕΙ έχει μόνο δικαίωμα αποζημίωσης.	
ΤΧ Ο ΟΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΙΔΙΟΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΙΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ (ΤΧ/ΕΙ)		>	Ο ΤΧ/ΕΙ μπορεί να διεκδικήσει τίτλο ιδιοκτησίας με αντάλλαγμα τον τίτλο της εγκαταληφθείσας περιουσίας, και την εξισωτική προσαρμογή των αξιών.		
ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΟΣ ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ ΑΠΟ ΤΧ/ΕΙ		>	Με υπερδεκαετή χρήση, απόκτηση του τίτλου της περιουσίας, υπό προϋποθέσεις.		
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ (ΙΒ)		>	Ο ΙΒ μπορεί να διεκδικήσει τον τίτλο ιδιοκτησίας, επί πληρωμή της τρέχουσας αξίας χωρίς τη βελτίωση.		
ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΑΛΛΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	ΕΦΙΚΤΗ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΙΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ (ΕΙ)	>	Ο ΕΙ έχει μόνο δικαίωμα αποκατάστασης.	
		ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ (ΙΒ)	>	Ο ΙΒ μπορεί να διεκδικήσει το κόστος της βελτίωσης ή τον τίτλο (με την πληρωμή της αξίας της αρχικής περιουσίας), ανάλογα με την επιλογή του ΕΙ.	
		ΤΡΕΧΩΝ ΧΡΗΣΤΗΣ (ΚΥΠΡΙΟΣ) (ΤΧ)	>	Αποκατάσταση ή αποζημίωση για μετεγκατάσταση	
		ΤΡΕΧΩΝ ΧΡΗΣΤΗΣ (ΜΗ ΚΥΠΡΙΟΣ) (ΤΧ)	>	Εγκατάλειψη της περιουσίας με στεγαστική οικονομική βοήθεια από την πολιτεία της νυν εγκατάστασής του	
		ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	>	Ο ΕΙ μπορεί να διεκδικήσει αποζημίωση από το Συμβούλιο Διαχείρισης των Περιουσιών των Εκτοπισθέντων	

(*) Πρόκειται για περιουσίες οργανισμών δημοσίου συμφέροντος, περιουσίες χρησιμοποιούμενες για στρατιωτικούς σκοπούς ή για σκοπούς δημόσιας ωφελείας, περιουσίες με ουσιαστικές βελτιώσεις και περιουσίες των οποίων οι τρέχοντες χρήστες είναι οι ίδιοι εκτοπισθέντες ιδιοκτήτες.

8.2.2 Είναι αναγκαίο και πρέπει να μνημονευθεί ότι οι ανωτέρω αναφερόμενες θεραπείες συνθέτουν ένα γενικό πλαίσιο αναφοράς για την επίλυση του προβλήματος. Οι λεπτομέρειες του αναγκαίου μηχανισμού και οι συναφείς διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν, όπως και οι λεπτομερείς όροι εντολής του **Συμβουλίου Διαχείρισης των Περιουσιών των Εκτοπισθέντων** και

του **Συμβουλίου Αποτίμησης των Περιουσιών των Εκτοπισθέντων**, που θα διαχειριστούν τις συναφείς με τις περιουσίες διαδικασίες, θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω ώστε να διασφαλισθεί η επιθυμητή διαφάνεια και η ευκρίνεια των ακολουθητέων διαδικασιών, ώστε να εξασφαλισθεί η ακριβοδίκαια επίλυση του προβλήματος.

8.2.3. Σε γενικές γραμμές, ο συμψηφισμός των απαιτήσεων των εκτοπισθέντων ιδιοκτητών, μέσω της «ανταλλαγής» των περιουσιών τους, είναι η προτιμητέα λύση, δεδομένου ότι δεν συνεπάγεται την καταβολή δημοσίων πόρων. Με την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των εκτοπισθέντων ιδιοκτητών, ως προς τους όρους της ανταλλαγής, η διαδικασία μπορεί να προχωρήσει γρήγορα και ανέξοδα. Είναι σημασίας να διευκρινισθεί ότι οι εν λόγω διαδικασίες ανταλλαγής θα υλοποιούνται πάνω σε εθελοντική βάση και, εφόσον ολοκληρωθούν, θα καθίστανται μη αναστρέψιμες. Τις ανταλλαγές αυτές θα διευκολύνει η δημοσιοποίηση των μηχανιστικά προσδιορισθεισών αξιών (βλέπε κατωτέρω), που θα επεξεργασθεί το Συμβούλιο Διαχείρισης των Περιουσιών των Εκτοπισθέντων, αλλά οι αξίες αυτές δεν θα είναι δεσμευτικές επί των εκτοπισθέντων ιδιοκτητών, που θα μπορούν να διαπραγματευθούν μεταξύ τους τους συγκεκριμένους όρους της ανταλλαγής, εάν το επιθυμούν.

8.2.4. Μια επιπλοκή που πρέπει να αντιμετωπισθεί είναι η περίπτωση της ύπαρξης **«ουσιαστικών βελτιώσεων»**, που έχουν γίνει σε ακίνητο εκτοπισθέντος ιδιοκτήτη, το οποίο ευρίσκεται σε περιοχή που υπόκειται σε προσαρμογή και πληροί τις προϋποθέσεις για αποκατάσταση. Στην περίπτωση αυτή, ο ιδιοκτήτης των «ουσιαστικών βελτιώσεων» θα μπορεί, κατ' επιλογήν του εκτοπισθέντος ιδιοκτήτη, να διεκδικήσει το κόστος των βελτιώσεων ή τον τίτλο του ακινήτου (καταβάλλοντας, στη δεύτερη περίπτωση, την αξία της αρχικής περιουσίας). Στην περίπτωση όπου ο εκτοπισθείς ιδιοκτήτης επιλέξει να αποκτήσει τις «ουσιαστικές βελτιώσεις», η αξία των «ουσιαστικών βελτιώσεων», θα πρέπει να καταβληθεί από τον εκτοπισθέντα ιδιοκτήτη στον ιδιοκτήτη των «ουσιαστικών βελτιώσεων», αλλά σε καμιά περίπτωση το κόστος αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το τρέχον κόστος αντικατάστασης των «σημαντικών βελτιώσεων», μετά την προσαρμογή του τρέχοντος κόστους αντικατάστασης, ως προς την ηλικία και τη φθορά, των «ουσιαστικών βελτιώσεων».

8.3 Μια Προσέγγιση «Διπλής Τροχιάς»

8.3.1. Με βάση τις προτεινόμενες «θεραπείες», θα χρειασθεί η αποτίμηση της αξίας της περιουσίας των εκτοπισθέντων ιδιοκτητών, κατά την 20 Ιουλίου 1974, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

8.3.1.1. Ακίνητα που δεν είναι επιλέξιμα για αποκατάσταση, με αποτέλεσμα την ανάγκη καταβολής αποζημίωσης.

8.3.1.2. Ακίνητα που είναι επιλέξιμα για μερική αποκατάσταση και μερική αποζημίωση, με αποτέλεσμα την ανάγκη καταβολής της αξίας του τμήματος που δεν είναι επιλέξιμο για αποκατάσταση.

8.3.1.3. Ακίνητα σε περιοχές που δεν υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή και, μολονότι είναι επιλέξιμα για αποκατάσταση, ο ιδιοκτήτης επιλέγει να μη ζητήσει αποκατάσταση και, αντ' αυτής, διεκδικεί αποζημίωση.

8.3.1.4. Ακίνητα σε περιοχές που δεν υπόκεινται σε εδαφική προσαρμογή και δεν είναι προσφερόμενα για αποκατάσταση (για παράδειγμα, η γη επί της οποίας έχουν ανεγερθεί τα αεροδρόμια της Λάρνακας και της Τύμπου (Ercan)).

8.3.2. Δεδομένου ότι δεν ενδείκνυται η αποστέρηση των Κυπρίων πολιτών από δικαιώματά τους τα οποία πηγάζουν από διεθνείς συνθήκες και, ειδικότερα, από το δικαίωμα προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ), προτείνεται να είναι η προσέγγιση στην αποτίμηση της αξίας των περιουσιών, που θα υπεισέλθουν στη διαδικασία «τακτοποίησης», στη βάση ενός συστήματος **«Διπλής Τροχιάς»**.

8.3.3. Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται η αρχική αποτίμηση κάθε επηρεαζόμενης περιουσίας, να γίνεται πάνω σε μηχανιστική βάση, με ομοιόμορφους κανόνες, εφαρμοζόμενους με συνέπεια, από ένα **Συμβούλιο Διαχείρισης των Περιουσιών των Εκτοπισθέντων** (το οποίο θα λειτουργεί στη βάση κανόνων όμοιων με εκείνους των ανεξάρτητων οργάνων της ομοσπονδίας – Βλέπε Κεφάλαιο 4.3). Οι μηχανιστικές αυτές αποτιμήσεις θα διενεργηθούν σε σχέση με ακίνητα που πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής τους στις γενικά προβλεπόμενες θεραπείες και, ειδικότερα, εκείνες που τίθενται στις επιμέρους περιπτώσεις, εφόσον παραληφθεί σχετική αίτηση από τον εκτοπισθέντα ιδιοκτήτη της περιουσίας ή τους διαδόχους του. Η προτεινόμενη μηχανιστική προσέγγιση (μεθοδολογία) και η πλήρης αξιοποίηση των στοιχείων που υπάρχουν στα μητρώα του Κυπριακού Κτηματολογίου (και αφορούν την ιδιοκτησία, την τοποθεσία, το μέγεθος και άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά του ακινήτου) θα επισπεύσει τη διαδικασία και θα περιορίσει ουσιαστικά το κόστος της. Τα φυλασσόμενα από το Κτηματολόγιο στοιχεία της 20 Ιουλίου 1974 θεωρούνται ότι, κατά κανόνα, είναι ευλόγως ακριβή και αξιόπιστα. Τα επηρεαζόμενα πρόσωπα θα πρέπει να έχουν χρόνο της τάξεως των 3 μηνών από την έναρξη της διαδικασίας για να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους για μια τέτοια μηχανιστική αποτίμηση και να είναι έτοιμοι να επιβεβαιώσουν τη συναίνεσή τους στη δημοσιοποίηση των σχετικών στοιχείων προς το ευρύ κοινό.

8.3.4. Με την υιοθέτηση των μηχανιστικών αξιών από το **Συμβούλιο Διαχείρισης των Περιουσιών των Εκτοπισθέντων**, οι αξίες αυτές θα πρέπει να δημοσιοποιηθούν κατά τρόπο εύκολα προσβάσιμο από το ευρύ κοινό (για παράδειγμα μέσω του διαδικτύου), ώστε να εξασφαλισθεί η μέγιστη δυνατή ταχύτητα επεξεργασίας των στοιχείων, με την παράλληλη μέγιστη δυνατή διαφάνεια. Τα επηρεαζόμενα πρόσωπα θα πρέπει να έχουν μια πρόσθετη περίοδο της τάξεως των 3 μηνών από την ημερομηνία της δημοσιοποίησης για να αποδεχθούν ανεπιφύλακτα τη μηχανιστική αποτίμηση. Στην περίπτωση της ανεπιφύλακτης αποδοχής, η στοχευμένη θεραπεία (συμπεριλαμβανομένης της καταβολής της αποζημίωσης, της μεταβίβασης της ιδιοκτησίας κλπ.) θα πρέπει να υλοποιείται εντός, ας πούμε, 2 μηνών από την αποδοχή της μηχανιστικής αποτίμησης από όλους τους εμπλεκόμενους στη συναλλαγή, που συνθέτει το αντικείμενο της συγκεκριμένης μηχανιστικής αποτίμησης. Στην περίπτωση όπου η αναγκαία αποδοχή δεν εξασφαλίζεται εντός της ταχθείσας χρονικής διορίας, το δικαίωμα αποδοχής της μηχανιστικής αποτίμησης θα χάνεται, αλλά τα επηρεαζόμενα πρόσωπα θα έχουν το δικαίωμα της προσφυγής σε μια εκτενέστερη διαδικασία αποτίμησης και, τελικά, προσφυγής στο **ΕΔΑΔ**.

8.3.5. Στην περίπτωση που επιλέγεται από τα επηρεαζόμενα πρόσωπα η εκτενέστερη διαδικασία αποτίμησης, ως η πλέον ενδεδειγμένη υπό τις περιστάσεις, οι πληρούντες τις προϋποθέσεις επιζήτησης μίας των προβλεπόμενων, στη γενική συμφωνία τακτοποίησης, θεραπειών, θα πρέπει να υποβάλλουν σχετική αίτηση στο ειδικά συγκροτημένο **Συμβούλιο Αποτίμησης Περιουσιών Εκτοπισθέντων**, με καταληκτική προθεσμία υποβολής της αίτησης της τάξεως των 3 μηνών από την ημερομηνία δημοσιοποίησης των μηχανιστικών αποτιμήσεων, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο. Η εν λόγω αίτηση θα πρέπει να προσδιορίζει (σε €) τη διεκδικούμενη αξία της περιουσίας, κατά την 20 Ιουλίου 1974, και θα πρέπει να συνοδεύεται από πλήρη στοιχεία στήριξης της διεκδικούμενης αξίας. Η αίτηση πρέπει επίσης να συνοδεύεται από το ποσό των €1,000, για την κάλυψη των εξόδων εξέτασης της αίτησης από το Συμβούλιο Αποτίμησης Περιουσιών Εκτοπισθέντων. Η διεκδικούμενη αποζημίωση θα πρέπει να εξετάζεται από το Συμβούλιο Αποτίμησης Περιουσιών Εκτοπισθέντων και θα πρέπει είτε να γίνεται αποδεκτή, είτε να προσαρμόζεται, ως θεωρείται πρέπον. Το Συμβούλιο Αποτίμησης Περιουσιών Εκτοπισθέντων θα πρέπει να συγκροτηθεί κάτω από όρους και προϋποθέσεις ταυτόσημους με εκείνους του Συμβουλίου Διαχείρισης των Περιουσιών των Εκτοπισθέντων. Κατά της απόφασης του Συμβουλίου Αποτίμησης Περιουσιών Εκτοπισθέντων θα χωρεί προσφυγή στο **ΕΔΑΔ**, με έξοδα του προσβάλλοντος την απόφαση.

8.3.6. Είναι αναγκαίο να διευκρινισθεί ότι όλες οι αξίες περιουσιών, που προσδιορίστηκαν με ημερομηνία αναφοράς την 20 Ιουλίου 1974, θα πρέπει να προσαρμοσθούν σε τρέχουσες αξίες (σε μια κοινή, σχετικά πρόσφατη, ημερομηνία), με τη χρήση μιας μηχανιστικής προσέγγισης, όπως είναι ο γενικός δείκτης τιμών, που θα καλύπτει την περίοδο από 20 Ιουλίου 1974 μέχρι την υιοθετηθείσα πρόσφατη ημερομηνία.

9 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

9.1 Με πληθυσμό της τάξεως του 1 εκατομμυρίου, η Κύπρος είναι μια από τις μικρότερες χώρες του κόσμου. Λόγω του μικρού της μεγέθους, η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς συνεχώς υποσκάπτεται και η διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της χώρας απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση. Το πρόβλημα οξύνεται από τη νησιωτική υπόσταση της Κύπρου, που αναπόφευκτα την απομονώνει από τον υπόλοιπο κόσμο. Οι αντικειμενικές αυτές δυσκολίες, που υποσκάπτουν την ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας, επιβάλλεται να αντισταθμισθούν με την εξάλειψη όσων περισσότερων γίνεται παραγωγικών διαρροών. Ο περιορισμός των μονοπωλίων και των ολιγοπωλίων, η αποφυγή άσκοπων και χρονοβόρων διαδικασιών και η αξιοποίηση της τεχνολογίας στο μέγιστο συνθέτουν τεχνικές αύξησης της παραγωγικότητας και, κατ' επέκταση, της ανταγωνιστικότητας. Τούτο είναι απαραίτητο για την εξασφάλιση και την διατήρηση ενός ικανοποιητικού επιπέδου ζωής για όλους τους Κυπρίους. Η εγκυρότητα των συμπερασμάτων αυτών είναι προφανής, αν αναλογισθεί κανείς ότι μεγάλες χώρες, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία, έκριναν απαραίτητη τη δημιουργία μιας «κοινής αγοράς» για τον επιτυχή ανταγωνισμό τους με μεγαλύτερες χώρες όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η Κίνα.

9.2 Πέραν, όμως, από την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς, η διαχείριση της κυπριακής οικονομίας έχει διάφορες άλλες πτυχές που υπεισέρχονται στη διαμόρφωση της ιδανικής ισορροπίας μεταξύ των ομοσπονδιακών και των πολιτειακών εξουσιών. Οι βασικότερες άλλες πτυχές, στις οποίες εμπλέκεται η κρατική εξουσία, αφορούν τις ακολουθούμενες πολιτικές που στοχεύουν:

- στη νομισματική και οικονομική σταθερότητα,
- στην οικονομική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων και των υποδομών,
- στην ελαχιστοποίηση της ανεργίας,
- στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, ιδιαίτερα στους τομείς της δημόσιας ασφάλειας, της υγείας, της αφυπηρετικής μέριμνας (συνταξιοδότησης) και της παιδείας,
- στην εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για τη χρηματοδότηση των ακολουθούμενων πολιτικών, είτε με την επιβολή και είσπραξη φόρων, είτε με τον δανεισμό.

9.3 Νοείται ότι σε όλα ανεξαιρέτως τα θέματα, που άπτονται των νομοθετικών και, εν γένει, των κανονιστικών ρυθμίσεων της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας, επιβάλλεται η πλήρης συμμόρφωση και εναρμόνιση με τις σχετικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

9.4 Ειδικότερα, στα θέματα της οικονομίας, η συγκέντρωση και η αποκέντρωση των εξουσιών κατά τη διαμόρφωση των ακολουθητέων νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, πρέπει να ευρίσκεται σε ισορροπία και αρμονία με τις δυνατότητες της κάθε πολιτείας να αντλήσει τους αναγκαίους πόρους (υπό μορφή φόρων ή/και δανεισμού) για να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις και τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει.

9.5 Προφανώς, το ανώτατο όριο του δανεισμού πρέπει να καθορίζεται στο ομοσπονδιακό επίπεδο, δεδομένου ότι η υπερβολική οικονομική εξάρτηση από έναν δανειστή και, στη χειρότερη περίπτωση, η πολιτειακή χρεωκοπία θα έχει σοβαρότατες οικονομικές και πολιτικές επιπτώσεις, σε όλο το μήκος και το πλάτος της κυπριακής επικράτειας.

9.6 Η ολοκληρωτική μετάθεση της ευθύνης για την επιβολή και την είσπραξη των φόρων στο πολιτειακό επίπεδο επίσης αντενδείκνυται, και γιατί θα αντιστρατεύεται τον στόχο της σύγκλισης του βιοτικού επιπέδου των πολιτών ολόκληρης της Κύπρου, αλλά και γιατί πιθανότατα θα προκαλέσει συνθήκες «φορολογικού ανταγωνισμού», που θα οδηγήσουν σε ανεπιθύμητες στρεβλώσεις της αγοράς και, κατ' επέκταση, στην υπόσκαψη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

10 ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

10.1 Το Νόμισμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Κύπρου είναι το Ευρώ (€). Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου είναι μία και έχει τις αρμοδιότητες που καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ως οι αρμοδιότητες των κεντρικών τραπεζών των χωρών της ευρωζώνης. Νοείται ότι η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει την υποχρέωση να ακολουθεί τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και, γενικότερα, τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τον ρόλο του κεντρικού τραπεζίτη της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας.

10.2 Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου διοικείται από τον Διοικητή της Τράπεζας και τον Βοηθό Διοικητή της Τράπεζας, οι οποίοι ορίζονται από την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση, με τη σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ο Διοικητής και ο Βοηθός Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου δεν δύνανται να είναι πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις πολιτειακές εκλογές της ίδιας συνιστώσας πολιτείας. Αναφορές στο θέμα της διοίκησης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου γίνονται και στο κεφάλαιο, το οποίο πραγματεύεται το θέμα της «Διακυβέρνησης».

10.3 Νοείται ότι όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία υπόκεινται στους κοινούς κανονισμούς λειτουργίας και ελέγχου, που ισχύουν σε όλες τις χώρες της Ευρωζώνης και της ομοσπονδιακής επικράτειας.

11 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

11.1 Η Επιβολή και η Είσπραξη των Ομοσπονδιακών και των Πολιτειακών Φόρων

Στη βάση των ανωτέρω συλλογισμών οι προτεινόμενες ρυθμίσεις στον τομέα της φορολογίας είναι οι εξής:

11.1.1 Η ευθύνη για την επιβολή και την είσπραξη τόσο των ομοσπονδιακών φόρων όσο και των πολιτειακών φόρων θα ανήκει στο Τμήμα Φορολογίας της κάθε Πολιτείας, το οποίο θα έχει διοικητική αυτοτέλεια και θα αναφέρεται στην κυβέρνηση της Πολιτείας, την οποία θα υπηρετεί. Παρά ταύτα, το κάθε Τμήμα Φορολογίας θα έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται και με τους ομοσπονδιακούς κανονισμούς που θα διέπουν τη λειτουργία του.

11.1.2 Πέραν από το Τμήμα Φορολογίας της Βόρειας Κύπρου και το Τμήμα Φορολογίας της Νότιας Κύπρου θα λειτουργεί και Ομοσπονδιακό Τμήμα Φορολογίας, υπό την ευθύνη του οποίου θα ευρίσκονται οι εργασίες:

- 11.1.2.1 του γενικού συντονισμού των πολιτειακών Τμημάτων Φορολογίας,
- 11.1.2.2 της διαχείρισης των διεθνών εργασιών του Τμήματος Φορολογίας, όπως, για παράδειγμα, η διαπραγμάτευση και υπογραφή διεθνών συμβάσεων αποφυγής της διπλής φορολογίας,
- 11.1.2.3 της διαμόρφωσης νέων ή της τροποποίησης υφιστάμενων ομοσπονδιακών φορολογικών κανονισμών για την απάλειψη προβλημάτων που έχουν εντοπισθεί στην πράξη,
- 11.1.2.4 του σχεδιασμού και της υλοποίησης μηχανογραφικών συστημάτων και εντύπων για την καλύτερη λειτουργία του συστήματος,
- 11.1.2.5 της παροχής στήριξης στα Πολιτειακά Τμήματα Φορολογίας σε θέματα εκπαίδευσης, αντιμετώπισης δύσκολων φορολογικών περιπτώσεων, προσωρινής απόσπασης προσωπικού κλπ.
- 11.1.2.6 της διενέργειας εσωτερικών ελέγχων για την εξασφάλιση της αξιόπιστης και εύρυθμης λειτουργίας των Πολιτειακών Τμημάτων Φορολογίας.

11.2 Οι Επιβαλλόμενοι στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Κύπρου Φόροι

11.2.1 Οι επιβαλλόμενοι στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Κύπρου φόροι διακρίνονται σε «ομοσπονδιακούς» και «πολιτειακούς». Οι ομοσπονδιακοί φόροι είναι οι εξής:

- Ο φόρος εισοδήματος (προσωπικός και εταιρικός).
- Ο φόρος εισοδήματος επί των τόκων, των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των διανεμομένων μερισμάτων.
- Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ).
- Τα τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων.

11.2.2 ενώ πολιτειακοί φόροι είναι οι εξής:

- Οι κτηματικοί φόροι, συμπεριλαμβανομένης και της φορολόγησης της ρευστοποιηθείσας υπεραξίας (εάν προβλέπονται).
- Οι δημοτικοί φόροι.

11.2.3 Οι προτεινόμενοι συντελεστές επί των ομοσπονδιακών φόρων είναι οι εξής:

- Εταιρικός φόρος εισοδήματος: 15%.
 - Παρακρατούμενος φόρος επί διανεμομένων μερισμάτων: 15%.
 - Παρακρατούμενος φόρος επί τόκων και πνευματικών δικαιωμάτων: 15%.
 - Προσωπικός φόρος εισοδήματος:

Επί εισοδήματος -	μέχρι €20,000	0% *
	από €20,001 μέχρι €30,000	10% *
	από €30,001 μέχρι €50,000	20% *
	από €50,001 και άνω	29% *
- (*) Συντελεστής φόρου επί του συγκεκριμένου κλιμακίου εισοδήματος.
- Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ): Συντελεστές, που υιοθετούνται, στα πλαίσια των ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση.
 - Τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων: Τέλη που συμφωνούνται από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση.

11.2.4 Οι συντελεστές των πολιτειακών φόρων προσδιορίζονται από τις πολιτειακές κυβερνήσεις.

11.2.5 Νοείται ότι οι συντελεστές τόσο των ομοσπονδιακών φόρων όσο και των πολιτειακών φόρων δύνανται να τροποποιηθούν με την ψήφιση της σχετικής νομοθεσίας, κατά τα γενικώς προβλεπόμενα.

11.3 Η Χωρικότητα των Φόρων

11.3.1 Η χωρικότητα των φόρων καθορίζεται ανάλογα με την πηγή του εισοδήματος ως εξής:

Κατηγορία εισοδήματος

Αμοιβές μισθωτών υπηρεσιών
Επαγγελματικές αμοιβές
Κέρδος από την άσκηση εμπορικής ή γεωργικής δραστηριότητας
Συντάξεις
Ενοίκια
Τόκοι
Μερίσματα
Οποιοδήποτε άλλο προσωπικό εισόδημα
Εταιρικά κέρδη

Φορολογούσα Πολιτεία

Η του τόπου παροχής των υπηρεσιών
Η του τόπου παροχής των υπηρεσιών
Η του τόπου άσκησης της εμπορίας
Η του τόπου γένεσης του δικαιώματος
Η του τόπου του ενοικιαζόμενου ακινήτου
Η του τόπου γένεσης των τόκων
Η του τόπου της έδρας της εταιρείας
Η του τόπου της μόνιμης φορολογικής εγκατάστασης του φορολογουμένου
Η του τόπου της παραγωγής του κέρδους

(στην περίπτωση που η εταιρεία ή ο επιχειρηματίας ή ο επαγγελματίας έχει επιχειρηματικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες και στις δύο Πολιτείες, επιμερίζεται το συνολικό κέρδος της κάθε δραστηριότητας στις δύο πολιτείες, στη βάση των μικτών εσόδων που πραγματοποιήθηκαν σε κάθε πολιτεία)

11.3.2 Νοείται ότι τα κέρδη και τα εισοδήματα που πηγάζουν εκτός Κύπρου φορολογούνται στην πολιτεία της μόνιμης φορολογικής κατοικίας του φορολογούμενου, στη βάση των σχετικών διατάξεων των ισχυουσών συβάσεων αποφυγής της διπλής φορολογίας, οι διατάξεις των οποίων ισχύουν σε ολόκληρη την Κυπριακή επικράτεια. [Εξυπακούεται ότι η υφιστάμενη ΣΑΔΦ μεταξύ Βόρειας Κύπρου και Τουρκίας θα επεκταθεί για να καλύψει ολόκληρη την Κύπρο].

11.3.3 Διευκρινίζεται ότι εάν φορολογούμενος έχει εισοδήματα που πηγάζουν και στις δύο συνιστώσες πολιτείες υποχρεούται να εγγραφεί στα φορολογικά μητρώα και των δύο πολιτειών, με τρόπο που θα διευκρινίζεται η πολιτεία στην οποία έχει τη μόνιμη φορολογική του κατοικία. Στην υποβαλλόμενη φορολογική δήλωση στην πολιτεία όπου διατηρεί τη μόνιμη του φορολογική κατοικία, οφείλει να απεικονίζει το σύνολο των απανταχού της γης εισοδημάτων του, ενώ στη φορολογική δήλωση στην άλλη πολιτεία οφείλει να παραθέσει μόνο τα εισοδήματά του που φορολογούνται σε εκείνη την πολιτεία. Νοείται ότι η Πολιτεία η φορολογούσα το σύνολο των εισοδημάτων του φορολογούμενου οφείλει να παρέχει πίστωση για τους επιβληθέντες φόρους επί του δηλούμενου εισοδήματος στην άλλη Πολιτεία.

11.3.4 Επίσης διευκρινίζεται ότι για σκοπούς επιβολής ΦΠΑ επί των πωλήσεων από υποκείμενη στον ΦΠΑ επιχείρηση στη μια Πολιτεία σε υποκείμενη στον ΦΠΑ επιχείρηση στην άλλη Πολιτεία εφαρμόζονται οι διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διέπουν τις ενδοκοινοτικές διασυνοριακές συναλλαγές.

11.3.5 Τέλος διευκρινίζεται ότι για την αποφυγή δημιουργίας συνθηκών αθέμιτου ανταγωνισμού, όλες οι δραστηριότητες που συστηματικά διεξάγονται και στοχεύουν στην παραγωγή κέρδους φορολογούνται στην Πολιτεία όπου προκύπτει το κέρδος, έστω και αν διεξάγονται από οργανισμούς που δεν έχουν ως κύριο στόχο τους την κερδοσκοπία.

11.4 Επιμερισμός των Εισπραχθέντων Φόρων

11.4.1 Οι εισπραχθέντες φόροι επιμερίζονται στον ομοσπονδιακό και τους πολιτειακούς προϋπολογισμούς, ως εξής **(οι παρατιθέμενοι αριθμοί είναι ενδεικτικοί, δεδομένου ότι υπόκεινται σε επιμέτρηση)**:

<u>Κατηγορία φόρου</u>	<u>Ευρωπαϊκής Ένωσης</u>	<u>Προϋπολογισμός</u>		<u>Άλλης Πολιτείας</u>
		<u>Ομοσπον- διακός</u>	<u>Φορολογούσας Πολιτείας</u>	
Εταιρικός φόρος εισοδήματος	0%	10%	80%	10%*
Παρακρατούμενος φόρος επί διανεμομένων μερισμάτων	0%	10%	80%	10%*
Παρακρατούμενος φόρος επί τόκων και πνευματικών δικαιωμάτων	0%	10%	80%	10%*
Προσωπικός φόρος εισοδήματος	0%	10%	80%	10%*
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)	0.3%	9.7%	80%	10%*
Τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων	0%	10%	80%	10%*
Εισαγωγικοί δασμοί (από τρίτες χώρες)	75%	15%	10%	0%
Εισφορές Κύπρου στην ΕΕ (επιβάρυνση)	--	--	**	**

(*) Υπό την προϋπόθεση ότι το κατά κεφαλήν εθνικό εισόδημα του προηγούμενου ημερολογιακού έτους των μόνιμων κατοίκων της «Άλλης Πολιτείας» είναι μικρότερο του 80% του κατά κεφαλήν εθνικού εισοδήματος του ίδιου έτους των μόνιμων κατοίκων της «Φορολογούσας Πολιτείας». Διαφορετικά, η «συνεισφορά» αυτή μηδενίζεται.

(**) Η επιβάρυνση αυτή καταβάλλεται από την κάθε συνιστώσα πολιτεία και υπολογίζεται στη βάση του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος της κάθε πολιτείας επί του ποσοστού της εισφοράς που καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

11.4.2 Διευκρινίζεται ότι οι επιμερισθέντες φόροι σε κάθε πολιτεία ενδέχεται να μη συμπίπτουν με τους αντίστοιχους πραγματικά εισπραχθέντες φόρους από εκείνη την πολιτεία. Η αναντιστοιχία αυτή θα απαλείφεται μνησιαία με τις αναγκαίες εκκαθαρίσεις μεταξύ του Ομοσπονδιακού Τμήματος και των Πολιτειακών Τμημάτων Φορολογίας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

12 ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

12.0.1 Ως γνωστόν, πέραν από τους επιβαλλόμενους και εισπραττόμενους φόρους επιβάλλονται και εισπράττονται υποχρεωτικά διάφορες «ανταποδοτικές εισφορές», οι οποίες - θεωρητικά τουλάχιστον – καλύπτουν το κόστος της παροχής διαφόρων ωφελημάτων, όπως η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η καταβολή συντάξεων (αφυπηρέτησης, αναπηρίας κλπ.), η καταβολή διαφόρων επιδομάτων κοινωνικής συνοχής (ανεργίας, στέγασης κλπ) και, βεβαίως, η παροχή υπηρεσιών κοινής ωφελείας (όπως οι αποχετευτικές υπηρεσίες, η υδροδότηση, ο φωτισμός, η καθαριότητα και η συντήρηση των δημόσιων χώρων, η αποκομιδή των σκουβάλων κλπ.).

12.1 Η Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη

12.1.1 Στο σχετικά πρόσφατο παρελθόν εγκαταστάθηκε και άρχισε να λειτουργεί ένα Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ), το οποίο ακόμη ευρίσκεται στο πρώτο στάδιο της ζωής του και είναι πολύ νωρίς να αξιολογηθεί η επιτυχία του εγχειρήματος. Οι δικαιούχοι του συστήματος είναι ουσιαστικά όλοι οι μόνιμοι κάτοικοι της Νότιας Πολιτείας, ενώ η χρηματοδότηση του συστήματος εξασφαλίζεται με τις εισφορές που παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί, παρά το ότι το σύστημα ήδη δημιούργησε σοβαρά λειτουργικά ελλείμματα, τα οποία, όμως, ενδέχεται να οφείλονται – μερικώς τουλάχιστον – στην πανδημία του κορονοϊού.

<u>Κατηγορίες Εισφορέων</u>	<u>Εισφορά</u>	<u>Βάση Ποσοτικοποίησης των Εισφορών</u>
Μισθωτός (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα)	2,65%	Επί των αποδοχών του μισθωτού
Εργοδότης (συμπερ. του Κράτους ως εργοδότη)	2,90%	Επί των αποδοχών του μισθωτού
Αξιωματούχος	2,65%	Επί των απολαβών του αξιωματούχου
Ο καταβάλλων τις απολαβές του αξιωματούχου	2,90%	Επί των απολαβών του αξιωματούχου
Συνταξιούχος	2,65%	Επί της σύνταξης του συνταξιούχου
Ο λήπτης ενοικίων, μερισμάτων και τόκων	2,65%	Επί των ενοικίων, μερισμάτων και τόκων
Αυτοτελώς εργαζόμενος	4,00%	Επί των απολαβών του αυτοτελώς εργαζόμενου
Κράτος	4,70%	Επί των αποδοχών των μισθωτών, των αυτοεργοδοτούμενων, των αξιωματούχων και επί των συντάξεων

Το μέγιστο συνολικό ετήσιο ποσό για κάθε φυσικό πρόσωπο επί του οποίου καταβάλλονται εισφορές, είναι το ποσό των €180.000.

12.1.2 Δεδομένου ότι το ΓεΣΥ της Νότιας Πολιτείας ακόμη ευρίσκεται σε ένα πειραματικό στάδιο, μια μεταβατική ρύθμιση του θέματος ίσως θα έπρεπε να ήταν η εξής: Επιβάρυνση του συνολικού κόστους του ΓεΣΥ στον Προϋπολογισμό της Νότιας Πολιτείας με την παράλληλη διοχέτευση του συνόλου των εισφορών στον ίδιο Προϋπολογισμό και της ανάληψης της υποχρέωσης κάλυψης του συνόλου των τυχόν ελλειμμάτων του ΓεΣΥ. Παροχή στους μόνιμους κατοίκους της Βόρειας

Πολιτείας της επιλογής είτε να εξαιρεθούν από την υποχρέωση καταβολής των σχετικών εισφορών επί των εισοδημάτων τους που προκύπτουν στη Νότια Πολιτεία (με συνέπεια την απώλεια του δικαιώματος κάλυψης των ιατροφαρμακευτικών αναγκών τους), είτε να συμμετέχουν στο ΓεΣΥ με την καταβολή συμπληρωματικών εισφορών σε σχέση με τα εισοδήματά τους που πηγάζουν εκτός της Νότιας Πολιτείας (με συνέπεια να έχουν όλα τα δικαιώματα που θα είχαν αν ήταν μόνιμοι κάτοικοι της Νότιας Πολιτείας).

12.1.3 Το υφιστάμενο στη βόρεια Κύπρο σύστημα δημόσιας υγείας υπηρετεί τις ανάγκες των προσώπων που διαθέτουν αριθμό κοινωνικής ασφάλισης, τις/τους συζύγους και τα παιδιά τους. Η πρόσβαση στα τμήματα ατυχημάτων και έκτακτης ανάγκης των δημόσιων νοσοκομείων είναι στη διάθεση όλων, δωρεάν. Οι εισφορές στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης εξασφαλίζουν συντάξεις αφυπηρέτησης και διάφορες άλλες χορηγίες και οφέλη.

12.2 Οι Συντάξεις

12.2.1 Αμφότερες οι συνιστώσες πολιτείες έχουν τους δικούς τους κανόνες ως προς την ποσοτικοποίηση, τις προϋποθέσεις καταβολής και την πληρωμή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων. Οι κανόνες αυτοί θα συνεχίσουν να ισχύουν, εφαρμοζομένων αναλογικά των κανόνων που διέπουν την ποσοτικοποίηση και καταβολή συντάξεων στις περιπτώσεις εκείνες που τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα γεννώνται σε περισσότερα του ενός κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή η καταβολή των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων θα γίνεται ξεχωριστά από το κάθε ένα από τα εμπλεκόμενα κράτη ή τις επιμέρους πολιτείες τους, σύμφωνα με τους Κανονισμούς 883/04 και 987/09. Εξυπακούεται ότι οι υφιστάμενες διακρατικές συμβάσεις στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης ισχύουν σε ολόκληρη την επικράτεια της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας. Επίσης εξυπακούεται ότι ανάλογη σύμβαση θα συναφθεί και με την Τουρκία το συντομότερο δυνατό.

12.3 Τα Επιδόματα Κοινωνικής Συνοχής

12.3.1 Τα παρεχόμενα επιδόματα κοινωνικής συνοχής είναι διάφορα, συναρτώνται με τις κατά καιρούς επικρατούσες συνθήκες και διαφοροποιούνται διαχρονικά. Στον βαθμό που οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και τα παρεχόμενα από κάθε πολιτεία οφέλη δεν είναι εναρμονισμένα στο σύνολό τους, η μόνη προσφερόμενη βάση αντιμετώπισης του προβλήματος είναι κάτι ανάλογο με την προσέγγιση στο θέμα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, δηλαδή η παροχή στους μόνιμους κατοίκους της Βόρειας Πολιτείας της δυνατότητας είτε να εξαιρεθούν από την υποχρέωση καταβολής των σχετικών εισφορών (με συνέπεια την απώλεια του δικαιώματος της άντλησης των επιδομάτων κοινωνικής συνοχής), είτε να συμμετέχουν στο σύστημα με την καταβολή συμπληρωματικών εισφορών σε σχέση με τα εισοδήματά τους που πηγάζουν εκτός της Νότιας Πολιτείας (με συνέπεια να έχουν όλα τα δικαιώματα που θα είχαν αν ήταν μόνιμοι κάτοικοι της Νότιας Πολιτείας).

12.4 Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας

12.4.1 Οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας έχουν τοπικό χαρακτήρα και κατά κανόνα παρέχονται από τις δημοτικές και τις κοινοτικές αρχές. Έπεται ότι τα θέματα αυτά ρυθμίζονται από τις Πολιτειακές Κυβερνήσεις, δεδομένου ότι αποκλειστικά αφορούν τους κατοίκους της κάθε συνιστώσας πολιτείας. Βέβαια, η ρύθμιση αυτή δεν αποκλείει το ενδεχόμενο συνεργασιών για την από κοινού αντιμετώπιση συγκεκριμένων έργων, όπως, για παράδειγμα, το αποχετευτικό σύστημα της Λευκωσίας.

[συνέχεια στην επόμενη σελίδα]

13 Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

13.1 Ο Οργανισμός Διαχείρισης του Υπεράκτιου Πλούτου της Κύπρου

13.1.1 Η διαχείριση του υπεράκτιου πλούτου της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας είναι έργο της αρμοδιότητας ανεξάρτητης ενδεκαμελούς επιτροπής που φέρει τον τίτλο «**Συμβούλιο Διαχείρισης του Υπεράκτιου Πλούτου της Κύπρου**», που ορίζεται και λειτουργεί κατά τρόπο ανάλογο με εκείνον του Ομοσπονδιακού Υπουργικού Συμβουλίου. Το Συμβούλιο τυγχάνει νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Ειδικότερα, τα Μέλη του Συμβουλίου επιλέγονται για πενταετή θητεία (δυνάμενη να ανανεωθεί για άλλα πέντε χρόνια), μετά από διαβούλευση των προέδρων των δύο συνιστωσών πολιτειών, κατά τρόπο που να οδηγεί στην επιλογή 7 μελών με το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στη Νότια Πολιτεία και 4 μελών με ανάλογο δικαίωμα στη Βόρεια Πολιτεία. Σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας μεταξύ των προέδρων των συνιστωσών πολιτειών, ο κάθε ένας εξ αυτών ορίζει τα Μέλη του Συμβουλίου, που αναλογούν στην πολιτεία της οποίας τυγχάνει πρόεδρος. Ο διορισμός των Μελών του Συμβουλίου είναι υποκείμενος σε επικύρωση από την Βουλή των Αντιπροσώπων με απλή πλειοψηφία.

13.1.2 Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου εκλέγονται με απλή πλειοψηφία από τα Μέλη του Συμβουλίου, υπό την προϋπόθεση ότι είναι πρόσωπα που δεν έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στην ίδια Πολιτεία και υπηρετούν εκ περιτροπής στη θέση του προέδρου και του αντιπροέδρου του Συμβουλίου για περιόδους διάρκειας 18 και 42 μηνών, ανάλογα με το αν προέρχονται από τη Βόρεια Πολιτεία ή τη Νότια Πολιτεία, αντίστοιχα. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου Διαχείρισης του Υπεράκτιου Πλούτου της Κύπρου λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία των παρόντων υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται τουλάχιστον 1 (μία) θετική ψήφος από τα Μέλη τα προερχόμενα και από τη μία και από την άλλη συνιστώσα πολιτεία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, το θέμα μεταφέρεται στην επόμενη συνεδρίαση του Συμβουλίου, όπου η επανάληψη της ισοψηφίας θεωρείται ως απόρριψη της γενομένης πρότασης.

13.1.3 Οι αμοιβές και οι οποιεσδήποτε άλλες απολαβές των Μελών του Συμβουλίου καθορίζονται από το Ομοσπονδιακό Υπουργικό Συμβούλιο και, εφόσον το Συμβούλιο έχει επαρκή έσοδα, επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του Συμβουλίου, άλλως επιβαρύνουν τον Ομοσπονδιακό Προϋπολογισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας. Διευκρινίζεται ότι όλα τα Μέλη του Συμβουλίου, με την αποδοχή του διορισμού τους, έχουν την υποχρέωση σύνταξης και υποβολής της ετήσιας δήλωσης του «πόθεν έσχες», την οποία είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν όλοι οι ανώτεροι αξιωματούχοι της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας.

13.1.4 Το Συμβούλιο Διαχείρισης του Υπεράκτιου Πλούτου της Κύπρου είναι υποχρεωμένο να μεριμνά για τη σύνταξη και τη δημοσιοποίηση οικονομικών καταστάσεων στη βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, όπως γενικά προβλέπεται από την εταιρική νομοθεσία. Εξυπακούεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις υποχρεωτικά ελέγχονται από ανεξάρτητους εγκεκριμένους ελεγκτές, οι οποίοι ορίζονται κατά τον χρόνο και τον τρόπο του ορισμού του Συμβουλίου, για πενταετή θητεία, η οποία, όμως, δεν είναι ανανεώσιμη.

13.2 Διάθεση των «Πλεονασμάτων» της Διαχείρισης του Υπεράκτιου Πλούτου της Κύπρου

Τα διαθέσιμα προς διανομή ετήσια μετά από φόρους κέρδη της εκμετάλλευσης του υπεράκτιου πλούτου της Κύπρου διατίθενται ως εξής:

13.2.1 Τα ποσά που κρίνονται από το Συμβούλιο ότι είναι απαραίτητα να επενδυθούν για την αξιοποίηση του υπεράκτιου πλούτου της Κύπρου μεταφέρονται σε «Αποθεματικά Επενδύσεων».

13.2.2 Τα ποσά που κρίνονται από το Συμβούλιο ότι είναι επιθυμητό να διατεθούν για την κάλυψη ενδεχόμενων μελλοντικών κινδύνων (για τους οποίους δεν απαιτείται λογιστική πρόβλεψη) μεταφέρονται σε «Γενικό Αποθεματικό Ενδεχόμενων Μελλοντικών Κινδύνων».

13.2.3 Τα υπόλοιπα δυνάμενα να διανεμηθούν κέρδη διανέμονται ως εξής: Στον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό 50% και 50% στους δύο πολιτειακούς προϋπολογισμούς, βάσει της αναλογίας των μονίμων κατοίκων της κάθε Πολιτείας, εφόσον το μέσο κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό εισόδημα των κατοίκων της κάθε Πολιτείας κατά το αμέσως προηγούμενο έτος δεν είναι μικρότερο του 80% του αντίστοιχου ποσού της άλλης Πολιτείας. Στην αντίθετη περίπτωση, ένα πρόσθετο ποσοστό ίσο με το 5% του συνολικού διανεμόμενου ποσού διανέμεται (εις βάρος του Ομοσπονδιακού Προϋπολογισμού) στην οικονομικά ασθενέστερη Πολιτεία, για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται η προαναφερόμενη οικονομική ανισορροπία.

13.3 Η Εμπορική Αξιοποίηση του Υπεράκτιου Πλούτου της Κύπρου

13.3.1 Ο γενικά ακολουθούμενος κανόνας κατά την επιλογή του τρόπου της εμπορικής αξιοποίησης του υπεράκτιου πλούτου της Κύπρου πρέπει να είναι εδραιωμένος στους κανόνες της αγοράς, με στόχο τη μεγιστοποίηση του προκύπτοντος μακροπρόθεσμου οφέλους υπέρ του συνόλου των πολιτών της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας.

13.4 Η Τακτοποίηση των Οριοθετικών Εκκρεμοτήτων με την Τουρκία

13.4.1 Πρώτιστο μέλημα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης θα είναι η διευθέτηση των εκκρεμοτήτων της Κύπρου με την Τουρκία, που αφορούν την οριοθέτηση των εκατέρωθεν Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών (ΑΟΖ) και της εκατέρωθεν Υφαλοκρηπίδας. Οι ραγδαίες διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας και, ειδικότερα, η ήδη προδιαγραφείσα μετάβαση από τις ορυκτές στις πράσινες πηγές ενέργειας, καθιστούν επιτακτική την άμεση αξιοποίηση των Κυπριακών κοιτασμάτων φυσικού αερίου, σε συνεργασία με όλες τις γειτονικές χώρες, χωρίς περαιτέρω χρονοτριβή. Προς την κατεύθυνση αυτή και μέσα στο πνεύμα της γενικότερης καλής συνεργασίας μεταξύ όλων των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου, θα πρέπει να επιζητηθεί μια συμβιβαστική βάση πάνω στην οποία θα ρυθμισθεί άμεσα η οριοθετική εκκρεμότητα μεταξύ της Κύπρου και της Τουρκίας, χωρίς την ανάγκη προσφυγής σε χρονοβόρες διαιτητικές διαδικασίες. Μια τέτοια ρύθμιση θα διανοίξει διάπλατα τον δρόμο για την ενεργό συμμετοχή της Τουρκίας στον επανασχεδιασμό του παγκόσμιου ενεργειακού χάρτη.

14 ΠΑΙΔΕΙΑ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

14.1 Η Αναγνώριση της Πολιτισμικότητας της Κύπρου

14.1.1 Όπως προαναφέρθηκε στο παρόν σημείωμα, ενώ αναγνωρίζεται ότι η δημόσια παιδεία στο επίπεδο της δημοτικής και της μέσης εκπαίδευσης θα έχει εις μεν τη Βόρεια Πολιτεία τουρκοκεντρικό προσανατολισμό, εις δε τη Νότια Πολιτεία ελληνοκεντρικό προσανατολισμό, εντούτοις ο «βασικός κορμός» της διδακτέας ύλης (ποσοστό περίπου 50% του συνόλου της διδακτέας ύλης) θα καθορίζεται στο ομοσπονδιακό επίπεδο. Σε καμιά περίπτωση δεν θα είναι επιτρεπτή η προαγωγή του εθνοτικού ή του θρησκευτικού μίσους ή η οποιαδήποτε προσπάθεια υποβάθμισης της σημαντικότητας της μιας πολιτισμικής παράδοσης εις βάρος της άλλης. Αντίθετα, βασικός στόχος της δημόσιας παιδείας σε ολόκληρη την κυπριακή επικράτεια θα πρέπει να είναι η ανάδειξη του πολιτισμικού πλούτου και των δύο κυπριακών κοινοτήτων και ο σεβασμός και η ανοχή στη διαφορετικότητα και στην αναγνώριση του δικαιώματος κάθε πολίτη να κάνει τις δικές του επιλογές, μέσα στα επιτρεπόμενα από το σύνταγμα της χώρας πλαίσια.

14.1.2 Διευκρινίζεται ότι η κάθε συνιστώσα πολιτεία θα έχει το δικαίωμα να εγκαθιστά σχολεία δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης στην άλλη συνιστώσα πολιτεία, με δική της οικονομική επιβάρυνση και κάτω από τη δική της εποπτεία, στα οποία θα έχουν το δικαίωμα της δωρεάν φοίτησης τα τέκνα των προσώπων που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στην άλλη συνιστώσα πολιτεία.

14.2 Η Ανάδειξη και η Συντήρηση Ιστορικών και Πολιτιστικών Μνημείων

14.2.1 Τα ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία της Κύπρου συνθέτουν κοινή περιουσία όλων των Κυπρίων. Η υποχρέωση της ανάδειξης των ιστορικών και πολιτιστικών μνημείων της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας βαρύνει, κατά κύριο λόγο, την Πολιτειακή Κυβέρνηση εντός του γεωγραφικού χώρου της οποίας ευρίσκεται το ιστορικό ή πολιτιστικό μνημείο, με εξαίρεση τα θρησκευτικά μνημεία, που ανήκουν στον χώρο της ευθύνης των αντίστοιχων θρησκευτικών ιδρυμάτων, τόσο για σκοπούς χρησιμοποίησης και προβολής όσο και για σκοπούς συντήρησης. Εν τούτοις, είτε λόγω του μεγάλου ύψους της απαιτούμενης δαπάνης συντήρησης ή για οποιουσδήποτε άλλους λόγους, υπάρχει η δυνατότητα της μερικής ή της ολικής μακροπρόθεσμης μετάθεσης της ευθύνης συντήρησης συγκεκριμένων ιστορικών και πολιτιστικών μνημείων, από τη μία πολιτεία στην άλλη ή στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση, ύστερα από συνεννόηση μεταξύ τους και σχετική απόφαση της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

14.3 Η Κρατική Τηλεόραση και το Κρατικό Ραδιόφωνο

14.3.1 Κάθε Πολιτεία υποχρεούται να προσφέρει ένα τουλάχιστο τηλεοπτικό και ένα τουλάχιστο ραδιοφωνικό κανάλι, που θα εκπέμπει εκπομπές «μικτού» περιεχομένου, σε παγκύπρια κλίμακα, είτε στη γλώσσα της άλλης συνιστώσας πολιτείας, είτε με υπότιτλους δοσμένους στη γλώσσα της άλλης συνιστώσας πολιτείας. Νοείται ότι το σύνολο των κρατικών εκπομπών πρέπει να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα και από την αποφυγή προαγωγής οποιασδήποτε μορφής διακρίσεων ή μίσους. Εξυπακούεται ότι η συνεργασία μεταξύ των φορέων της κρατικής ραδιοτηλεόρασης είναι και επιτρεπτή και επιθυμητή, ιδιαίτερα για σκοπούς εξοικονόμησης άσκοπων δαπανών, αλλά όχι μόνον.

15 ΣΥΜΒΟΛΑ & ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

15.1 Ο Κρατικός Ύμνος

Ο Κρατικός Ύμνος της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ο εξής:

Anthem.mp3

και είναι κοινός για ολόκληρη την επικράτεια της χώρας.

Οι στίχοι του ύμνου (στα ελληνικά) είναι οι εξής:

*Χώρα της φιλίας και της ειρήνης,
Κύπρος της χαράς.
Παγκόσμιο σταυροδρόμι της ιστορίας,
Κύπρος του πολιτισμού.
Χώρα της ελπίδας και της προόδου,
Κύπρος της δημιουργίας.
Αστείρευτη πηγή έμπνευσης,
Χώρα της θάλασσας και του φωτός.*

15.2 Οι Κρατικές Σημαίες

15.2.1 Οι Σημαίες της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι οι εξής:

Σημαία της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας

Σημαία της Βόρειας Κυπριακής Πολιτείας

Σημαία της Νότιας Κυπριακής Πολιτείας

15.2.2 Η σημαία της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας, η πολιτειακή σημαία (εάν πρόκειται για πολιτειακή παρουσία) και η σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναρτώνται υποχρεωτικά σε όλα τα δημόσια κτίρια της επικράτειας, απαγορευόμενης της ανάρτησης οποιασδήποτε άλλης σημαίας. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η ανάρτηση της σημαίας άλλης χώρας ή κράτους στον χώρο όπου στεγάζεται η κάθε νόμιμα διαπιστευμένη και εγκατεστημένη αντιπροσωπεία της εν λόγω ξένης χώρας ή κράτους ως και ο σημαιοστολισμός στις περιπτώσεις επίσκεψης διακεκριμένων προσώπων από ξένες χώρες ή εκδηλώσεων πολυεθνικού περιεχομένου και χαρακτήρα.

15.3 Γεωγραφικό Όνομα και Διεθνής Συμβολισμός

15.3.1 Το όνομα του γεωγραφικού χώρου της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ΚΥΠΡΟΣ ή KIBRIS ή CYPRUS, ο διεθνής συμβολισμός είναι «CY» και η απόδοση του γεωγραφικού ονόματος στις γλώσσες που ακολουθούν είναι η εξής:

		Arabic	قبرص	Catalan	Xipre	Dutch	Cyprus
Afrikaans	Siprus	Belarusian	Кіпр	Czech	Kypr	Estonian	Küpros
Albanian	Qiproja	Bulgarian	Κιπър	Danish	Cypern	Farsi	قبرس

Finnish	Kypros	Indonesian	Siprus	Norwegian	Kypros	Spanish	Chipre
French	Chypre	Irish	An Chipir	Polish	Cypr	Swahili	Kupro
Galician	Chipre	Italian	Cipro	Portuguese	Chipre	Swedish	Cypern
German	Zypern	Japanese	キプロス	Romanian	Cipru	Tagalog	Tsipre
Hebrew	קִיְּרוֹס	Korean	키프로스	Russian	Кипр	Thai	ประเทศไซปรัส
Hindi	साइप्रस	Latvian	Kipra	Slavic	Кипар	Ukrainian	Кіпр
Hungarian	Ciprus	Lithuanian	Kipras	Slovak	Cyprus	Vietnamese	Síp
Icelandic	Kýpur	Mandarin	賽普勒斯	Slovenian	Ciper		

15.4 Τα Τοπωνύμια

15.4.1 Τόσο στη Βόρεια όσο και στη Νότια Πολιτεία, τα γεωγραφικά τοπωνύμια θα συνεχίσουν να είναι εκείνα που ήταν σε ισχύ κατά την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας το 1960. Εντούτοις, στα παραδοσιακά αυτά τοπωνύμια οι Πολιτειακές Κυβερνήσεις θα έχουν τη δυνατότητα να υιοθετήσουν την προσθήκη τουρκόφωνων ή ελληνόφωνων τοπωνυμίων, υπό την προϋπόθεση της παράθεσης αμφότερων των τοπωνυμίων σε όλα τα επίσημα έγγραφα, σημάνσεις κλπ. της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας.

* * * * *

© Συντάχθηκε και δημοσιεύεται από τη Δεξαμενή Σκέψης της Ανατολικής Μεσογείου

ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ

16.1 Η ελεύθερη εγκατάσταση στο έδαφος της Ομοσπονδιακής Κυπριακής Δημοκρατίας των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχουν την ελληνική ιθαγένεια και, στην περίπτωση της μελλοντικής εισδοχής της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα έχουν την τουρκική ιθαγένεια, περιορίζεται στην αναλογία των 4 προς 1, επιμετρούμενης της αναλογίας σε ετήσια βάση και εφαρμοζόμενης συσσωρευτικά. Μέχρι την εισδοχή της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η προαναφερόμενη αναλογία και παρεμφερείς περιορισμοί θα εφαρμόζονται σε σχέση με τους έχοντες την ελληνική ιθαγένεια και τους έχοντες την τουρκική ιθαγένεια, στους οποίους θα παρέχεται, μετά από υποβολή σχετικής αιτήσεως, η δυνατότητα της μόνιμης εγκατάστασης στην Ομοσπονδιακή Κυπριακή Δημοκρατία, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούνται οι γενικές προϋποθέσεις, που τίθενται από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την παροχή αδειάς μόνιμης εγκατάστασης σε αλλοδαπούς προτιθέμενους να εγκατασταθούν σε κράτος-μέλος της Ένωσης. Διευκρινίζεται ότι για σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας παρέκκλισης δεν θα υπολογίζονται οι ήδη μόνιμα εγκατεστημένοι στην Κύπρο Έλληνες υπήκοοι και οι γεννηθέντες στην Κύπρο Τούρκοι υπήκοοι, που έχουν διαμείνει στην Κύπρο (ως μόνιμοι κάτοικοι) για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 15 ετών ως και εκείνοι που δεν έχουν γεννηθεί στην Κύπρο, αλλά έχουν διαμείνει στην Κύπρο (ως μόνιμοι κάτοικοι) για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 25 ετών. Οι επηρεαζόμενοι από την παρούσα παρέκκλιση Τούρκοι υπήκοοι υπολογίζονται σε 65,000, μαζί με τους εξαρτωμένους τους.

16.2 Η αναγνώριση των επαγγελματικών τίτλων των εχόντων την κυπριακή ιθαγένεια, που είναι μόνιμοι κάτοικοι της Βόρειας Πολιτείας κατά τον χρόνο της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, δεν θα συναρτηθεί με τις διατάξεις των σχετικών Κατευθυντήριων Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι οι επηρεαζόμενοι επαγγελματίες ήταν - κατά τον επίμαχο χρόνο - κάτοχοι τοπικών αδειών άσκησης των κατά περίπτωση επαγγελμάτων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020. Η ίδια απόκλιση θα ισχύσει και για τους έχοντες την τουρκική ιθαγένεια, που θα αποκτήσουν (κατά τον χρόνο της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας) το δικαίωμα της μόνιμης εγκατάστασης στην Κύπρο, στη βάση της απόκλισης της προηγούμενης παραγράφου.

17 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΤΑΘΜΙΣΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ (οι αριθμοί είναι υποθετικοί)

Προεδρικές Εκλογές

	Σενάριο 1			Σενάριο 2			Σενάριο 3		
	700,000	300,000	1,000,000	700,000	300,000	1,000,000	700,000	300,000	1,000,000
Εγγεγραμμένοι Ψηφοφόροι									
	Νότος	Βορράς	Σύνολο	Νότος	Βορράς	Σύνολο	Νότος	Βορράς	Σύνολο
Αναλογία Νότου-Βορρά	70%	30%	100%	70%	30%	100%	70%	30%	100%
Αποχή	-210,000	-84,000	-294,000	-280,000	-84,000	-364,000	-210,000	-150,000	-360,000
Αποχή %	-30.0%	-28.0%	-29.4%	-40.0%	-28.0%	-36.4%	-30.0%	-50.0%	-36.0%
Σύνολο Ψηφισάντων	490,000	216,000	706,000	420,000	216,000	636,000	490,000	150,000	640,000
Ακυρα	-650	-250	-900	-650	-250	-900	-650	-250	-900
Ακυρα %	-0.13%	-0.12%	-0.25%	-0.15%	-0.12%	-0.27%	-0.13%	-0.17%	-0.30%
Σύνολο Έγκυρων Ψηφοδελτίων	489,350	215,750	705,100	419,350	215,750	635,100	489,350	149,750	639,100
Ποσοστό επί του Συνόλου	69.4%	30.6%	100.0%	66.0%	34.0%	100.0%	76.6%	23.4%	100.0%
ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΘΕΝΤΕΣ ΨΗΦΟΙ									
Συνδυασμός Α	200,001	50,000	250,001	175,000	50,000	225,000	75,000	50,000	125,000
Συνδυασμός Β	149,999	100,000	249,999	160,000	100,000	260,000	60,000	99,750	159,750
Συνδυασμός Γ	139,350	65,750	205,100	84,350	65,750	150,100	354,350	0	354,350
	489,350	215,750	705,100	419,350	215,750	635,100	489,350	149,750	639,100
	69.4%	30.6%	100.0%	66.0%	34.0%	100.0%	76.6%	23.4%	100.0%
ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΟΙ ΨΗΦΟΙ									
Συνδυασμός Α	175,001	50,000	225,001	157,500	50,000	207,500	75,000	37,500	112,500
Συνδυασμός Β	149,999	75,000	224,999	160,000	78,000	238,000	60,000	47,925	107,925
Συνδυασμός Γ	139,350	61,530	200,880	84,350	45,030	129,380	248,045	0	248,045
	464,350	186,530	650,879	401,850	173,030	574,880	383,045	85,425	468,470
	71.3%	28.7%	100.0%	69.9%	30.1%	100.0%	81.8%	18.2%	100.0%

Εισαγόμενα στοιχεία

Νικηφόρος συνδυασμός

Βουλή των Αντιπροσώπων

	Σενάριο 1			Σενάριο 2			Σενάριο 3		
	700,000	300,000	1,000,000	800,000	300,000	1,100,000	800,000	175,000	975,000
Εγγεγραμμένοι Ψηφοφόροι									
	Νότιοι	Βόρειοι	Σύνολο	Νότιοι	Βόρειοι	Σύνολο	Νότιοι	Βόρειοι	Σύνολο
Αναλογία Νότου-Βορρά	70%	30%	100%	73%	27%	100%	82%	18%	100%
Έδρες	34	14	48	35	13	48	38	10	48
Μέτρο προσδ/σμού εκλογ. περιφερ.	100,000	100,000		100,000	100,000		100,000	100,000	
Εκλογικές Περιφέρειες	7	3	10	8	3	11	8	2	10
Επιμερισθείσες έδρες ανά περιφέρεια	4	4	40	4	4	44	4	5	42
Μη επιμερισθείσες έδρες	6	2	8	3	1	4	6	0	6
Πρόεδροι (εκ περιτροπής)	Βουλευτές του Συνδυασμού Α			Βουλευτές του Συνδυασμού Β			Βουλευτές των Συνδυασμών Β & Γ		

Γερουσία (Ανω Βουλή)

Έδρες	24	24	48	24	24	48	24	24	48
Εκλογικές Περιφέρειες	7	3	10	8	3	11	8	2	10
Επιμερισθείσες έδρες ανά περιφέρεια	3	8	45	3	8	48	3	12	48
Μη επιμερισθείσες έδρες	3	0	3	0	0	0	0	0	0
Πρόεδροι (εκ περιτροπής)	Βουλευτές του Συνδυασμού Α			Βουλευτές του Συνδυασμού Β			Βουλευτές των Συνδυασμών Β & Γ		

Ένα σταθμισμένο εκλογικό σύστημα εμπεριέχει κάποια περιπλοκότητα, γιατί στοχεύει στην επίτευξη μιας ισορροπίας μεταξύ επιθυμητών, αλλά συγκρουόμενων στόχων. Το τι προτείνουμε εδώ δεν είναι ιδιαίτερα περίπλοκο. Είναι βασισμένο στην αρχή ότι το «βάρος» που πρέπει να αποδίδεται στις επιμετρηθείσες ψήφους της κάθε συνιστώσας πολιτείας (σε σχέση με κάθε «συμμαχικό» ψηφοδέλτιο) δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσοστό των ψηφοφόρων της κάθε πολιτείας, σε σχέση με το σύνολο των ψηφοφόρων όλης της επικράτειας, δηλαδή στο σταθμισμένο εκλογικό αποτέλεσμα δεν πρέπει να αποδίδεται μεγαλύτερο «βάρος» από εκείνο της συμμετοχής της επηρεαζόμενης συνιστώσας πολιτείας στο εκλογικό σώμα ολόκληρης της ομοσπονδίας. Κατ' εξαίρεση, στη (θεωρητική) περίπτωση, όπου ένας υποψήφιος επιλέξει να μην έχει «συμμαχικό» υποψήφιο στην άλλη πολιτεία, τότε για να εκλεγεί θα πρέπει να εξασφαλίσει, σε όλη την επικράτεια, τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων. Στην περίπτωση αυτή, ο εκλεγόμενος «συγκυβερνήτης» είναι ο υποψήφιος που εξασφάλισε τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων στην άλλη συνιστώσα πολιτεία. Έπεται ότι ένας υποψήφιος, που δεν χαιρεί υποστήριξης σε μία από τις δύο συνιστώσες πολιτείες, μπορεί να εκλεγεί, αλλά, στην προκειμένη περίπτωση, το πρόβλημα μετριάζεται με την εκλογή και στην άλλη συνιστώσα πολιτεία εκείνου που εξασφάλισε τις περισσότερες ψήφους (σε εκείνη την πολιτεία). Στο Σενάριο 3, το σταθμισμένο εκλογικό σύστημα στην ουσία απενεργοποιείται. Βέβαια, η εκλογή ενός ακραίου πολιτικού στον Βορρά και ενός ακραίου πολιτικού στο Νότο θα μπορούσε να οδηγήσει σε πολιτική κρίση, αλλά, σε μια τέτοια περίπτωση, μετά από μια τρίμηνη ανεπιτυχή προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος, είναι υποχρεωτική η προκήρυξη νέων εκλογών.

